

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-4-007
Karar Sayısı : 19-40/656-281
Karar Tarihi : 14.11.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Bahar ERSOY ZENGİN, Nezir Furkan KIRAN, Barış BİRCAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Bosch Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcileri: Av. Aslı ERKLİ, Av. Özge Bahar ÜLGEN
İtri Sok. No:32 Balmumcu Beşiktaş/İstanbul

(1) **D. DOSYA KONUSU:** Bosch Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, motorlu araçlara yönelik yedek parça dağıtımını ile bakım ve onarım hizmetinin sunulmasına ilişkin olarak nitel seçici dağıtım sistemi üyeleri ile akdettiği tip sözleşmelere muafiyet tanınması talebi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 04.02.2019 tarih ve 740 sayılı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 05.07.2019 tarih ve 2019-4-007/MM sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Bosch Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, motorlu araçlara yönelik yedek parça dağıtımını ile bakım ve onarım hizmetinin sunulmasına ilişkin olarak, nitel seçici dağıtım sistemi üyeleri ile akdettiği After Market Yetkili Satıcılık Sözleşmesi, Otomotiv Servis Ekipmanları Yetkili Satıcılık Sözleşmesi, Bosch Car Service Sözleşmesi, Çoklu Bosch Car Service Sözleşmesi, Bosch Diesel Service Sözleşmesi, Bosch Diesel Center Sözleşmesi ve Bosch Test Ekipmanı Servis Sözleşmesi'nin 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2017/3 sayılı Tebliğ) ile sağlanan grup muafiyetinden yararlanamayacağı,

- Bununla birlikte başvuru konusu sözleşmelere 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınmasının mümkün olduğu

ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Bosch Sanayi ve Ticaret A.Ş. (BOSCH TR) Hakkında Bilgi

(4) Bosch Grubu bünyesinde bulunan ve %100 hisse oranına Robert Bosch GmbH'in sahip olduğu BOSCH TR, mobilite çözümleri, enerji ve bina teknolojileri, sanayi teknolojileri ile dayanıklı tüketim malları alanlarında hizmet vermektedir. BOSCH TR, Bosch Grubu'nun Türkiye ve Orta Doğu Genel Müdürlüğü konumunda olup, 17 ülkenin merkezi olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Dosya konusu özelinde, bağımsız yedek parça üreticisi olan Bosch Grubu, motorlu araçlara yönelik yedek parçaların Türkiye'deki dağıtımını ve bu araçlara yönelik servis hizmetini iştiraki olan BOSCH TR aracılığıyla gerçekleştirmektedir.

G.2. Bildirim Konusu Sözleşmeler

- (5) Başvuruda, BOSCH TR'nin nitel dağıtım sistemi çerçevesinde belirlediği kriterleri taşıyan yedek parça dağıtıcısı ve servislerle uzun süredir çeşitli tip sözleşmeler akdettiği¹, 2017/3 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılan 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2005/4 sayılı Tebliğ) kapsamında anılan tip sözleşmelerin bütünüyle grup muafiyetinden yararlandığı, ancak 2017/3 sayılı Tebliğ'in uygulamaya konulmasıyla birlikte tip sözleşmelerde öngörülmüş olan sözleşme süresi ve fesih ihbarı süresine ilişkin şartların lafzen 2017/3 sayılı Tebliğ'e aykırı hale geldiği², hukuk güvenliğini sağlamak adına işbu bildirim yapıldığı belirtilmiştir.
- (6) Bildirim kapsamında, BOSCH TR'nin motorlu araçlara yönelik bağımsız yedek parça sağlayıcısı ve dağıtıcısı olduğu, aynı zamanda motorlu araçlara yönelik bakım-onarım zinciri sağlayıcısı konumunda bulunduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda, bildirim konusu sözleşmelerin iki ana gruba ayrıldığı; BOSCH TR'nin "Bosch" markalı motorlu taşıt yedek parçaları ile servis ekipmanlarına ilişkin olarak After Market Bosch Yetkili Satıcılık Sözleşmesi ve Otomotiv Servis Ekipmanları Sözleşmesi adında iki adet yetkili satıcılık sözleşmesi akdettiği; buna ilaveten motorlu araçların bakım ve onarım hizmetlerinin sunumuna ilişkin olarak Bosch Car Service Sözleşmesi, Çoklu Bosch Car Service Sözleşmesi, Bosch Diesel Service Sözleşmesi, Bosch Diesel Center Sözleşmesi ve Bosch Test Ekipmanı Servis Sözleşmesi adında beş adet servis sözleşmesinin mevcut olduğu; söz konusu servis sözleşmelerinden Çoklu Bosch Car Service Sözleşmesi'nin hâlihazırda taslak aşamasında olup herhangi bir servis ile akdedilmediği ifade edilmiştir. Başvuru kapsamında, servis sözleşmelerinin "Bosch Car Service", "Bosch Diesel Service" ve "Bosch Diesel Center" markaları altında gruplandırılmasının temel nedeninin son derece teknik prosedürlere tabi olan dizel parça tamirinden kaynaklandığı, ancak söz konusu sözleşmelerin hükümlerinin genel hatlarıyla birbirine benzer olduğu belirtilmiştir. Diğer yandan, servis sözleşmelerinden Bosch Test Ekipmanı Servis Sözleşmesi'nin ise "Bosch Test Equipment Service" markası altında motorlu araçların bakım ve onarım hizmetlerinde kullanılan test ekipmanlarının satış sonrası kurulum, bakım ve onarım hizmetlerinin sunulmasına yönelik olduğu ve dolayısıyla nitelik itibarıyla diğer servis sözleşmelerinden farklılaştığı bildirilmiştir.
- (7) Başvuru kapsamında ayrıca, bildirim konusu sözleşmelere yönelik nitel seçici dağıtım sisteminin özü itibarıyla bir franchise sisteminden oluştuğu, bu kapsamda BOSCH TR'nin sözleşme tarafı yedek parça dağıtıcıları veya zincir servislere pazarlama, satış, finansman, promosyon ve stok yönetimi gibi hususlarda sistem bilgisi ve *know-how* aktarmayı planladığı ifade edilmiştir. Buna ilaveten, BOSCH TR'nin müşteri memnuniyetini arttırmak amacıyla sistem üyesi dağıtıcı ve servislere ücretsiz eğitim verdiği, stok buldurmaya yönelik olarak merkezlere ve depolara yapılan sevkiyat masraflarının BOSCH TR tarafından karşılandığı, ayrıca BOSCH TR'nin kurulum, garanti gibi satış sonrası birtakım hizmetleri de sözleşme taraflarına sağladığı belirtilmiştir.

¹ Bildirime konu sözleşmelerin sayıca çok olması ve birçok dağıtıcı veya servis ile akdedilmesi sebebiyle, anılan sözleşmelerin ne zamandan beri uygulandıklarının tam olarak belirlenemediği; bununla birlikte her bir sözleşme bakımından ortalama sürenin 4-5 yıl olarak düşünülebileceği ifade edilmiştir.

² Bu bağlamda, 2005/4 sayılı Tebliğ kapsamında, sağlayıcının yalnızca yetkili servis veya yetkili dağıtıcıyla akdedeceği sözleşmeler bakımından söz konusu sürelerin öngörüldüğü; ancak 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında söz konusu sürelerle ilişkin şartların sağlayıcı ile dağıtıcı arasındaki tüm dikey ilişkilere uygulanabilir hale geldiği ifade edilmiştir.

- (8) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, bildirim konusu sözleşmelerin önem arz eden hükümlerine aşağıda yer verilmiştir.

G.2.1. After Market Bosch Yetkili Satıcılık Sözleşmesi (After Market Sözleşmesi)

- (9) BOSCH TR'nin portföyünde bulunan Bosch markalı yedek parçaların (akü ürünleri, elektrik ürünleri, dizel ürünler ve direksiyon sistemlerinin)³, sistem üyesi dağıtıcılar eliyle⁴, BOSCH TR'nin dağıtım sisteminde yer alan diğer dağıtıcılara, perakendecilere, son kullanıcılar ile bakım onarım servislerine satılmasını konu alan sözleşmede;
- Yedek parça dağıtıcısının, Bosch markası dışında bir markanın yedek parça, donanım veya aksesuar satışı yapmaya karar vermesi halinde, bu durumu BOSCH TR'ye en az bir ay önceden göndereceği iadeli taahhütlü mektup ile bildirmesi gerektiği (madde 2.3),
 - Yedek parça dağıtıcısının, yıllık faaliyet ve ciro hedeflerini BOSCH TR'ye bildireceği ve yıllık cirosunu sürekli artırmaya çalışacağı (madde 3.1),
 - Yedek parça dağıtıcısının, pazar şartlarına uygun olarak yeterli derecede stok bulundurmaya kabul ve taahhüt ettiği⁵ (madde 3.4),
 - Yedek parça dağıtıcısının, sözleşme konusu Bosch ürünlerini ve Bosch parçalarını BOSCH TR'den, BOSCH TR'nin göstereceği yerlerden ve bu ürünleri BOSCH TR tarafından yetkilendirilmiş Bosch Sistemi üyesi diğer firmalardan alacağı⁶; yedek parça dağıtıcısının bahsedilen yükümlülüğe uymaması durumunda, tespit edilen her olay başına BOSCH TR'ye (.....) Euro ödeyeceği (madde 3.11),
 - Yedek parça dağıtıcısının, BOSCH TR tarafından pazarlanan ürünleri -BOSCH TR dağıtımına dâhil yetkili satıcılar, perakendeciler, son kullanıcılar ve bu yedek parçaları bakım-onarım faaliyeti için talep edenler hariç olmak üzere- tekrar satmak üzere satın alan veya faaliyeti yeniden satışa eş değer olan toptancı seviyesinde faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilere satış yapmasının yasaklandığı; yedek parça dağıtıcısının bu yükümlülüğe aykırı davranması halinde, tespit edilen her olay başına BOSCH TR'ye (.....) Euro ödemesi gerektiği (madde 3.12),

³ Söz konusu ürün gamları da kendi içlerinde, silecek ürünleri, filtre sistemleri, benzin enjeksiyon sistemleri, akü, şarj-marş sistemleri, kayış sistemleri, elektronik aksamlar, kızdırma ve ateşleme bujileri, fren sistemleri, aydınlatma sistemleri gibi birçok alt segmente ayrılmaktadır.

⁴ Sistem üyesi dağıtıcılar, uzmanlıkları, yeterlilikleri, müşteri yapıları ve kendi talepleri doğrultusunda, sözleşme kapsamındaki ürün gruplarından birine veya birkaçına yönelebilmektedir. Başvuru kapsamında, akü grubuna özgü ürünlerin diğer ürün gruplarına nazaran daha dayanıklı olması sebebiyle daha fazla stoklanabildiği, ancak bu ürünlerin sevkiyatının kolaylıkla yapılamadığı; ayrıca, akü ürünlerinin ilave bir uzmanlık gerektirdiği ve çevresel riskleri barındırdığı; dolayısıyla anılan ürün grubunun dağıtımını her teşebbüsün yapamadığı ifade edilmiştir.

⁵ BOSCH TR tarafından yapılan ek açıklamalarda, sistem üyelerinin yeterli miktarda stok bulundurmasına yönelik bu hükmün, bir yükümlülük olarak uygulama alanı bulmadığı ve herhangi bir yaptırım içermediği; söz konusu hükmün amacının, son kullanıcılara verilecek hizmetlerin aksamamasına ve hizmet kalitesinin sağlanarak müşteri memnuniyetinin artırılmasına yönelik olduğu; bu kapsamda BOSCH TR'nin ürün portföyü, müşteri ihtiyaçları, ilgili bölgedeki trafiğe kayıtlı araçların markası, modeli ve adedi gibi hususları gözetererek teşebbüslere tavsiyelerde bulunduğu; sistem üyelerinin ise kendi ihtiyaçları ve takdirleri doğrultusunda stoklarını serbestçe belirledikleri belirtilmiştir.

⁶ Anılan hükmün, marka imajına zarar gelmemesini, güvenli ve kaliteli ürün kullanımının desteklenerek müşteri memnuniyetinin artırılmasını amaçladığı belirtilmiştir.

- Sözleşme konusu ürünlerin fiyatlarını⁷, ödeme ve teslimat şartlarını içeren satış şartlarının, BOSCH TR tarafından sirkülerlerle yedek parça dağıtıcısına gönderileceği; yedek parça dağıtıcısının ise bu sirkülerde yazılı şartları ve bu şartlara uyacağını kabul ve taahhüt ettiği (madde 4.1),
- Sözleşmenin geçerlilik süresinin bir yıl olarak belirlendiği; taraflarca sözleşmenin bitim tarihinden en az bir ay önce feshi ihbar edilmemesi durumunda, sözleşmenin birer yıllık süreler halinde yenilenmeye devam edeceği (madde 6.1),
- Yedek parça dağıtıcısının, BOSCH TR dağıtım sistemi içinde bulunup kendisiyle aynı seviyede faaliyet gösteren başka bir dağıtıcıya devir hakkı hariç olmak üzere, bu sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerini üçüncü kişilere BOSCH TR'nin yazılı izni olmadan devir ve temlik edemeyeceği (madde 8.2)

hususları yer almaktadır.

- (10) After Market Sözleşmesi'nin ekinde, nitel seçici dağıtım üyesi olmak isteyen teşebbüslere uygulanan objektif kriterler arasında, teşebbüsün finans yapısı, ana faaliyet bölgesi, müşteri sayısı ve yapısı, ürün grupları ile çalışma durumu, sektör tecrübesi, satış temsilci sayısı ile teknolojik yeterliliği, katılım sağladığı promosyon aktiviteleri gibi hususların yer aldığı görülmektedir. Bildirim Formunda, toplamda 100 puanlık kriterlerin değerlendirilerek ölçümlenmesinde en az 70 puana ulaşan teşebbüslerin, anılan Sözleşme kapsamında BOSCH TR'nin yedek parça dağıtıcısı olmaya hak kazandığı belirtilmiştir.
- (11) Bu çerçevede, yedek parça dağıtıcısı olmaya hak kazanan teşebbüslerin, mutlak yatırım kalemleri dışında herhangi bir ilave maliyetlerinin bulunmadığı ifade edilmiştir. Bu bağlamda, sözleşme tarafı yedek parça dağıtıcılarının genel olarak, sisteme üye olmadan önce belirli bir satış ve lojistik altyapısına sahip olduğu, bu sebeple de yedek parça dağıtıcılarının Bosch marka ürünlerin dağıtımını için ilave bir yatırım ve organizasyon kurma zorunluluğunun bulunmadığı; nitelik dağıtıcıların, kurulu bulunan organizasyon yapıları üzerinden farklı markalarla çalıştıkları ve dolayısıyla satış ekibi, organizasyon kirası, lojistik gibi maliyet kalemlerinin tek başına BOSCH TR ile akdettikleri sözleşme ilişkisinden kaynaklanmadığı belirtilmiştir. Buna ilaveten, sistem üyesi yedek parça dağıtıcılarının Bosch markalı ürün satışından elde ettikleri yıllık cironun (.....) TL ile (.....) TL arasında değişkenlik gösterdiği, sisteme girişte katlanmaları gereken maliyetin ise (.....) TL olduğu, bu çerçevede yatırımların geri dönüşünün bir yıl içerisinde sağlandığı bildirilmiştir.
- (12) Diğer yandan, After Market Sözleşmesi'nin 3.1. maddesi doğrultusunda yedek parça dağıtıcılarının yıllık ciro hedeflerini BOSCH TR'ye bildirme yükümlülüğüne ilişkin olarak BOSCH TR tarafından yapılan açıklamalarda, söz konusu yükümlülüğün yalnızca Bosch markalı ürünlerin *satın alma tutarına* yönelik bir bildiriminden ibaret olduğu ve herhangi bir asgari ciro taahhüdü teşkil etmediği, yıllık ciro hedefinin tek tarafı olarak yedek parça dağıtıcısı tarafından belirlendiği, bildirilen ciro hedefine uyulmaması halinde BOSCH TR tarafından herhangi bir yaptırım uygulanmasının söz konusu olmadığı, bu döneme kadar süregelen sözleşmeler bakımından yedek parça dağıtıcılarının yıllık ciro hedeflerini bildirmemesi veya bildirdikleri ciro hedefine ulaşamamaları durumunda herhangi bir yaptırım yahut uyarı ile karşı karşıya kalmadıkları ifade edilmiştir.

⁷ BOSCH TR tarafından sözleşme tarafı teşebbüslere gönderilen fiyat listeleri incelendiğinde, fiyatların tavsiye niteliğinde olduğu görülmektedir.

- (13) Son olarak, After Market Sözleşmesi kapsamında uygulanan prim sirkülerlerinde yer alan ciro baremlerinin⁸, sözleşme tipi bakımından gerekli olan uzmanlık derecesi, bulundurulmuş teknisyen sayısı, satış ekibinin yetkinliği, Bosch markalı ürünlere yönelik olarak yapılan satışlar, müşteri portföyü, pazardaki talep, stok, lojistik ve çevre engelleri gibi hususlar gözetilerek belirlendiği ve satışları arttırmaya yönelik bir güdü oluşturduğundan rekabeti teşvik edici nitelikte olduğu; söz konusu ciro baremlerinin sistem üyesi teşebbüslere eşit ve objektif bir şekilde uygulandığı ve teşebbüs özelinde belirlenmediği belirtilmiştir. Bu bağlamda, anılan Sözleşme kapsamında her bir ürün grubuna (akü ürünleri, dizel ürünler, elektrik ürünleri ve direksiyon sistemleri) özgü olmak üzere dört ayrı prim sirküleri hazırlandığı görülmektedir.
- (14) Akü ürün grubuna ilişkin prim sirkülerinin incelenmesinden, sistem üyesi dağıtıcı tarafından bir önceki yılda gerçekleştirilen Bosch markalı akü ürünlerinin toplam alım değeri baz alınarak suretiyle birtakım ciro kademelerinin belirlendiği, bu kademelere karşılık gelecek şekilde artan oranlı bir prim sistemi oluşturulduğu ve bu çerçevede sistem üyesi dağıtıcının ilgili yılda gerçekleştirdiği Bosch markalı akü sistemleri alım tutarının, bir önceki yılda gerçekleştirdiği Bosch markalı akü ürünlerinin toplam tutarından büyük olması halinde, gerçekleşen büyüme oranı çerçevesinde prim kazandığı; bunun yanı sıra yedek parça dağıtıcılarına liste fiyatı üzerinden belli bir oranda indirim uygulandığı ve ödemeler bakımından belirli bir vade öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca, sistem üyesi dağıtıcıların Bosch markalı silecek ürün grubu alımlarında yıllık en az net (.....) TL'ye ulaşmaları halinde, ilave %(.....) oranında yıl sonu primine hak kazandıkları görülmektedir.
- (15) Dizel ürün grubuna ilişkin prim sirküleri incelendiğinde, ilgili yıl sonunda ulaşılan Bosch markalı dizel ürünlerinin alım değeri üzerinden belli bir oranda yıllık ciro primine koşulsuz olarak hak kazanıldığı ve buna ilaveten bir önceki yılda gerçekleşen dizel ürün grubu alım tutarında meydana gelen artışa bağlı olarak kademeli bir prim sisteminin öngörüldüğü; bunun yanı sıra yedek parça dağıtıcılarına liste fiyatı üzerinden belli bir oranda indirim uygulandığı ve ödemeler bakımından belirli bir vade sunulduğu anlaşılmaktadır.
- (16) Elektrik ürünleri grubuna ait prim sirküleri incelendiğinde, yedek parça dağıtıcılarının bir önceki yılda gerçekleştirdikleri Bosch markalı elektrik ürünlerinin alım değerinde meydana gelen artışa bağlı olarak hak kazandıkları ciro geliştirme priminin yanı sıra, ilgili yıl için 12 alt ürün gamı özelinde üçer aylık dönemler bakımından belirlenen ciro baremlerine erişilmesi halinde %(.....) ile %(.....) arasında yıllık ciro primi ile Doğrudan Borçlanma Sistemi (DBS) kullanmaları ve toplamda 100 puanlık kriterlerin değerlendirilerek ölçülmesinde en az (.....) puana ulaşmaları durumunda ayrı ayrı ek primlere hak kazandıkları; buna ilaveten, yedek parça dağıtıcılarına liste fiyatı üzerinden belli bir oranda indirim uygulandığı ve ödemeler bakımından belirli bir vade sunulduğu görülmektedir.
- (17) Direksiyon sistemleri ürün grubuna ilişkin prim sirküleri incelendiğinde ise, yedek parça dağıtıcılarının bir önceki yılda gerçekleştirdikleri Bosch markalı direksiyon ürünlerinin alım değerinde meydana gelen artışa bağlı olarak hak kazandıkları ciro geliştirme priminin yanı sıra, ilgili yıl için üçer aylık dönemler bakımından belirlenen ciro baremlerine erişilmesi halinde %(.....) ile %(.....) arasında yıllık ciro primine hak kazandıkları; buna ilaveten, yedek parça dağıtıcılarına liste fiyatı üzerinden belli bir

⁸ BOSCH TR tarafından yapılan ek açıklamalarda, prim sirkülerlerinde "ciro" olarak belirtilen hususun, Bosch markalı ürün alımlarının değerini temsil ettiği bildirilmiştir.

oranda indirim uygulandığı ve ödemeler bakımından belirli bir vade sunulduğu görülmektedir.

G.2.2. Otomotiv Servis Ekipmanları Sözleşmesi (OSE Sözleşmesi)

- (18) BOSCH TR'nin portföyünde bulunan Bosch markalı otomotiv servis ekipmanlarının⁹, sistem üyesi dağıtıcılar eliyle, BOSCH TR'nin dağıtım sisteminde yer alan diğer dağıtıcılara, perakendecilere ve son kullanıcılara (bakım ve onarım servislerine) satılmasını konu alan sözleşmede yer alan; 2.3, 3.1, 3.4, 3.11, 3.12, 4.1, 6.1 ve 8.2 maddeleri ile servis ekipmanı dağıtıcısına getirilen yükümlülükler ve sözleşmenin süresine ilişkin hususların yukarıda yer verilen After Market Sözleşmesi'nin ilgili maddeleri ile aynı hükümleri içerdiği görülmektedir.
- (19) Diğer taraftan, OSE Sözleşmesi'nin ekinde, nitel seçici dağıtım üyesi olmak isteyen teşebbüslere¹⁰ uygulanan objektif kriterler arasında, teşebbüsün servis ekipmanları alanında uzmanlaşmış ayrı bir firmasının olup olmadığı, Bosch markalı servis ekipmanları satışı yapan satış temsilcisi sayısı, demo araçlara yönelik olarak aktivite yapıp yapmadığı, toplam cirosu içerisinde Bosch markalı ekipmanlardan elde ettiği ciro payı, satış sonrası hizmetlere yönelik yapılanması, showroom alanı, Bosch markalı ekipmanlar için ayrılan araç adedi gibi hususların gözetildiği görülmektedir. Bildirim Formunda, toplamda 100 puanlık kriterlerin değerlendirilerek ölçümlenmesinde en az 75 puana ulaşan teşebbüslerin, OSE Sözleşmesi kapsamında BOSCH TR'nin yedek parça dağıtıcısı olmaya hak kazandığı belirtilmiştir.
- (20) Bu çerçevede, servis ekipmanı dağıtıcısı olmaya hak kazanan teşebbüslerin, mutlak yatırım kalemleri dışında herhangi bir ilave maliyetlerinin bulunmadığı ifade edilmiştir. Bildirim kapsamında, genellikle OSE Sözleşmesi'ne taraf olan sistem üyelerinin, aynı zamanda After Market Sözleşmesi kapsamında yedek parça dağıtıcısı konumunda olduğu; servis ekipmanı dağıtıcılarının lojistik, depolama ve satış sonrası hizmetlerinin BOSCH TR tarafından ücretsiz olarak sağlandığı; anılan dağıtıcıların yıl içerisinde yaklaşık (.....) TL tutarında bir ciro elde ettiği gözetildiğinde, katlanılması gereken yıllık maliyetin oldukça minimal bir düzeyde ((.....) TL) kaldığı ve yatırımların geri dönüşünün oldukça hızlı bir şekilde gerçekleştiği ifade edilmiştir.
- (21) Diğer yandan, OSE Sözleşmesi'nin 3.1. maddesi doğrultusunda servis ekipmanı dağıtıcılarının yıllık ciro hedeflerini BOSCH TR'ye bildirme yükümlülüğüne ilişkin olarak da After Market Sözleşmesi'nin ilgili maddesi ile aynı hükümü içerdiği görülmektedir.
- (22) Son olarak, OSE Sözleşmesi kapsamında uygulanan prim sirkülerinde yer alan ciro baremlerinin¹¹, sözleşme tipi bakımından gerekli olan uzmanlık derecesi, bulundurulacak teknisyen sayısı, satış ekibinin yetkinliği, Bosch markalı ürünlere yönelik olarak yapılan satışlar, müşteri portföyü, pazardaki talep, stok, lojistik ve çevre engelleri gibi hususlar gözetilerek belirlendiği ve satışları arttırmaya yönelik bir güdü oluşturduğundan rekabeti teşvik edici nitelikte olduğu; söz konusu ciro baremlerinin sistem üyesi teşebbüslere eşit ve objektif bir şekilde uygulandığı ve teşebbüs özelinde belirlenmediği belirtilmiştir. Prim sirkülerinin incelenmesinden, ilgili yıl içerisinde üçer

⁹ Söz konusu servis ekipmanları, bakım ve onarım servislerinin hizmet sağlayabilmek amacıyla kullandıkları, yazılım programları, arıza tespit cihazları, motor test cihazları, egzoz emisyon ölçüm cihazları, klima bakım cihazları, akü bakım cihazları, dizel test ve ayar ekipmanları, fren test cihazları, far ayar cihazları, rot ayar cihazları, lastik servis ekipmanlarından oluşmaktadır.

¹⁰ OSE Sözleşmesi kapsamında hâlihazırda hizmet sunan (.....) teşebbüs bulunmaktadır.

¹¹ Bkz. dipnot 8.

aylık dönemler bakımından belirlenen ciro baremlerinin tutturulması halinde % (.....) ile % (.....) arasında bir prime hak kazanıldığı, ayrıca ulaşılan ürün grubu cirosu üzerinden % (.....) ile % (.....) arasında değişen ürün bazlı prim alındığı; buna ilaveten, net alış fiyatı üzerinden birtakım iskontoların sağlandığı görülmektedir.

G.2.3. Bosch Car Service Sözleşmesi (BCS Sözleşmesi) ve Çoklu Bosch Car Service Sözleşmesi (Çoklu BCS Sözleşmesi)

- (23) BCS Sözleşmesi ve Çoklu BCS Sözleşmesi, herhangi bir motorlu taşıt üreticisi markası çatısı altında olmayan bağımsız motorlu taşıt servis işletmelerinin, BOSCH TR'nin bakım ve onarım zincir servis ağına dahil edilmesini konu almakta olup; hem benzinli hem de dizel araçlara yönelik servis hizmeti sunulmasını amaçlamaktadır. Bununla birlikte, Bildirim Formunda, söz konusu sözleşmelerin tarafı olan servis noktalarında dizel araçlara yönelik her türlü bakım ve onarım hizmetinin sunulmasının mümkün olmadığı; dizel parçaların onarımının oldukça teknik bilgi ve farklı bir yatırım gerektirmesinden dolayı, dizel araçların yakıt sistemiyle ilgili parçaların onarımına yönelik servis hizmeti sağlanamadığı; söz konusu hizmet dışında dizel araçlara yönelik her türlü bakım ve onarım hizmetinin verildiği belirtilmiştir¹².
- (24) Bildirim Formunda ayrıca, Bosch Sistemi üyesi olacak servisin tek bir servis noktası bulunması halinde BCS Sözleşmesi'nin imzalandığı; Bosch Sistemi üyesi olacak servisin birden çok servis noktası (şubesi) bulunması halinde ise, Çoklu BCS Sözleşmesi'nin imzalanmasının öngörüldüğü¹³ ifade edilmiştir. Bu doğrultuda, Çoklu BCS Sözleşmesi'nin BCS Sözleşmesi'nden tek farkının, Çoklu BCS Sözleşmesi'ne taraf olan servislerin yıllık üyelik aidatını tam ödeyip, şube servis noktaları için yıllık üyelik aidatının yarısını ödemeleri olduğu belirtilmiştir.
- (25) BCS Sözleşmesi ve Çoklu BCS Sözleşmesi'nde;
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, BOSCH TR'ye sözleşme ekinde belirtilen bir giriş aidatı veya yıllık aidatı ödeyeceği (madde 3.2),
 - Sözleşme tarafı teşebbüsün, işletmenin işleyiş ve dış görünümü, işletmeye atanacak personel, seçilecek bina, çalışanların giyecekleri kıyafetler, kullanılacak basılı evrak ve dokümanlar ve sağlanması gereken iletişim alt yapısı ile ilgili olarak BOSCH TR'nin taleplerini yerine getirmekle mükellef olduğu (madde 4.2),
 - Sözleşme tarafı teşebbüsün, sözleşmenin ekinde listesi sunulan Bosch ürünlerini ve Bosch parçalarını BOSCH TR'den, BOSCH TR'nin göstereceği yerlerden, bu ürünleri satmaya BOSCH TR tarafından yetkilendirilmiş yedek parça dağıtıcılarından ve sistem üyesi diğer teşebbüslerden alacağı¹⁴ (madde 4.5),
 - Sözleşme tarafı teşebbüsün, BOSCH TR tarafından pazarlanan anlaşmalı ürünleri -sisteme dahil diğer üyeler, son kullanıcılar ve bu yedek parçaları bakım-onarım faaliyeti için talep edenler hariç olmak üzere- bu ürünleri tekrar satmak üzere satın alan veya faaliyeti yeniden satışa eş değer olan gerçek veya tüzel kişilere satamayacağı (madde 4.6),
 - Sözleşme tarafı teşebbüsün, aynı sözleşmenin 5. maddesinde belirtilen hedeflenen asgari ciroyu da içeren yıllık hedef planı oluşturacağı ve bu hedefe ulaşmak için

¹² Bununla birlikte, anılan servis noktalarında, dizel araçların yakıt sisteminden kaynaklı bir arızanın teşhis edilip yenisiyle değiştirilmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir.

¹³ Daha önce de ifade edildiği üzere, söz konusu sözleşme hâlihazırda uygulanmamaktadır.

¹⁴ Anılan hükmün, marka imajına zarar gelmemesini, güvenli ve kaliteli ürün kullanımının desteklenerek müşteri memnuniyetinin artırılmasını amaçladığı belirtilmiştir.

üzerinde anlaşılan tedbirlerin gerçekleştirilmesinde BOSCH TR ile uyumlu olarak çalışacağı (madde 4.7),

- Sözleşme tarafı teşebbüsün, BOSCH TR tarafından belirlenen performans kriterlerine göre yıllık bir değerlendirmeye tutulacağı ve çıkan sonuca göre önceden belirlenmiş performans sınıflarından birine yerleştirileceği (madde 4.8),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, bakım ve onarım faaliyeti için müşterilerinin ihtiyaçlarıyla orantılı ve BOSCH TR'nin tavsiyelerine göre oluşan bir yedek parça ve donanım stoku bulunduracağı¹⁵ (madde 4.10),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, servisine gelen araçların bakım ve onarımı için yalnızca Bosch markalı ürünleri, orijinal yedek parçaları veya bunların kalite düzeyine eş değer kalitedeki yedek parçaları kullanmayı taahhüt ettiği; sözleşme tarafı teşebbüsün, üçüncü şahıslardan satın alacağı yedek parça, aksesuar veya donanımların kullanım, satışı ve garantisinin hukuki ve mali tüm sonuçlarını -BOSCH TR'nin bu konuyla herhangi bir ilgisi bulunmaksızın- şahsen üstleneceği (madde 4.11),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, her takvim yılında Bosch markası dışındaki markalardan yapacağı yedek parça alımlarının, bir önceki yıl gerçekleştirilen ürün alımlarının %70'ini geçemeyeceği (madde 4.12, a bendi),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, karşılıklı mutabakatla belirlenen ve sözleşmenin 4. maddesinde tespit edilen ciro hedefine uymakla yükümlü olduğu (madde 5.1),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, Bosch markası dışında bir markanın özel ve/veya yetkili servis hizmetini sunmayı düşünmesi halinde, bu durumu BOSCH TR'ye en az bir ay önceden göndereceği iadeli taahhütlü mektup ile bildirmesi gerektiği ve sistemin yeknesak görünümünü bozmayacak şekilde markalara yer vermesi gerektiği (madde 7.1),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, BOSCH TR tarafından sunulan eğitim ve ekipmanlardan ve BOSCH TR'nin sahibi olduğu fikri haklardan ve/veya *know-how*'dan üçüncü kişileri hiçbir şekilde yararlandıramayacağı (madde 7.2),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, sistem içinde bulunup kendisiyle aynı seviyede faaliyet gösteren başka bir teşebbüse devir hakkı hariç olmak üzere, bu sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerini üçüncü kişilere BOSCH TR'nin yazılı izni olmadan devir ve temlik edemeyeceği (madde 9.2),
- Sözleşme'nin geçerlilik süresinin bir yıl olduğu; taraflarca sözleşmenin bitim tarihinden en az bir ay önce feshi ihbar edilmemesi durumunda, sözleşmenin birer yıllık süreler halinde yenilenmeye devam edeceği (madde 10.1),
- Sözleşme'ye taraf olan teşebbüsün, sözleşmenin 4.7. maddesinde taahhüt ettiği yıllık ciroya ulaşamaması ve sözleşmenin 4.8. maddesinde belirtilen yıllık performans değerlendirmesinde mükerrer kere en düşük performans sınıfında yer alması veya sözleşmenin 7. maddesini ihlal etmesi durumunda, BOSCH TR'nin fesih ihbar süresine uymadan sözleşmeyi derhal feshedebileceği (madde 10.2, f bendi)

hususlarına yer verilmektedir.

¹⁵ Bkz. dipnot 5.

- (26) Anılan sözleşmelerin ekinde, nitel seçici dağıtım üyesi olmak isteyen teşebbüsler bakımından aranan objektif kriterlere yönelik olarak, teşebbüsün yeknesak görünümü, kurumsal yapısı, dokümanları, hizmet vereceği alanlar, bulundurması gereken test cihazları, bina yapısı, teknik yazılım ve iletişim yapısı gibi hususlara ilişkin detaylara yer verildiği ve bu kriterleri sağlayan teşebbüslerin BOSCH TR'nin servis ağına dahil olmaya hak kazandığı anlaşılmaktadır.
- (27) Bildirim Formunda, BOSCH TR'nin servis ağına katılmaya hak kazanan teşebbüslerin, yıllık aidat tutarının¹⁶ yanı sıra yaklaşık (.....) TL tutarında bir yatırım maliyetine¹⁷ katlanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu doğrultuda, yıllık ortalama cirosu (.....) TL seviyesinde olan servislerin, bir yıl içerisinde yatırımlarının geri dönüşünü alabildiği belirtilmiştir.
- (28) Bildirim Formunda, sözleşme hükümleri arasında yer almamakla birlikte, BCS Sözleşmesi ve Çoklu BCS Sözleşmesi kapsamında, BOSCH TR tarafından sözleşme tarafı servislere tavsiye edilen işçilik fiyat listesi gönderildiği ifade edilmiş olup, bunun bir örneği sunulmuştur.
- (29) Diğer yandan, BCS Sözleşmesi ve Çoklu BCS Sözleşmesi'nin 4.7. ile 5.1. maddeleri doğrultusunda sözleşme tarafı servisin yıllık asgari ciro hedeflerini BOSCH TR'ye bildirme yükümlülüğüne ilişkin olarak BOSCH TR tarafından yapılan açıklamalarda, söz konusu yükümlülüğün yalnızca Bosch markalı yedek parça ürünlerinin *satın alma tutarına* yönelik bir bildirimden ibaret olduğu ve nihai tüketiciye satış fiyatlarından doğan ciroyu ve/veya rakip marka ürünlerin satışından elde edilen/edilecek ciroları kapsamadığı, buna ilaveten anılan yükümlülüğün herhangi bir asgari ciro taahhüdü de teşkil etmediği; her bir servis özelinde belirlenen satın alma hedefinin öncelikle BOSCH TR tarafından hesaplanarak ilgili servis ile paylaşıldığı ve mutlaka ilgili servisin nihai mutabakatı doğrultusunda uygulamaya konulduğu; bildirilen satın alma hedefine uyulmamasının tek başına fesih sebebi oluşturmadığı, ancak diğer koşulların da gerçekleşmesi şartına bağlı olarak sözleşmenin haklı sebeple feshinin mümkün olabileceği; bir başka ifadeyle, bildirilen satın alma hedefine ulaşılamamasının yanı sıra anılan sözleşmelerin 10. maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendi uyarınca ilgili sistem üyesi servisin yıllık performansının birden çok kez en düşük performans sınıfında yer alması kaydıyla, sözleşmenin haklı sebep ile feshedilmesinin mümkün olduğu; bu döneme kadar süregelen sözleşmeler bakımından servislerin yıllık satın alma hedeflerini tutturamaması sebebiyle herhangi bir fesih ile karşı karşıya kalmadıkları; yıllık satın alma hedeflerinin gerçekleşmemesi durumunda ilgili servisin yalnızca yıllık prime hak kazanmadığı ifade edilmiştir.
- (30) Son olarak, BCS Sözleşmesi kapsamında uygulanan prim sirkülerinde yer alan ciro baremlerinin¹⁸, sözleşme tipi bakımından gerekli olan uzmanlık derecesi, bulundurulacak teknisyen sayısı, satış ekibinin yetkinliği, Bosch markalı ürünlere yönelik olarak yapılan satışlar, müşteri portföyü, pazardaki talep, stok, lojistik ve çevre engelleri gibi hususlar gözetilerek belirlendiği ve satışları arttırmaya yönelik bir güdü oluşturduğundan rekabeti teşvik edici nitelikte olduğu; söz konusu baremlerin sistem üyesi teşebbüslere eşit ve objektif bir şekilde uygulandığı belirtilmiştir. Prim sirkülerinin incelenmesinden, BCS Sözleşmesi tarafı teşebbüsün ilk altı ayda en az (.....) TL, sonraki altı ayda ise en az (.....) TL olmak üzere bir yıl içinde en az (.....) TL

¹⁶ Bildirim Formu'nda yıllık aidat tutarının 2019 yılı için (.....) TL + KDV olarak belirlendiği ifade edilmiştir.

¹⁷ Söz konusu maliyet kalemleri arasında, esaslı servis ekipmanları, tabela, sisteme giriş bedeli, yedek parça ön stoku sayılmıştır.

¹⁸ Bkz. dipnot 8.

alım değerine ulaşması durumunda %(.....), (.....) TL ve üzeri alım değerine ulaşması durumunda ise %(.....) prime hak kazanacağı anlaşılmaktadır¹⁹.

G.2.4. Bosch Diesel Service Sözleşmesi (BDS Sözleşmesi) ve Bosch Diesel Center Sözleşmesi (BDC Sözleşmesi)

- (31) BDS Sözleşmesi ve BDC Sözleşmesi, herhangi bir motorlu taşıt üreticisi markası çatısı altında olmayan bağımsız motorlu taşıt servis işletmelerinin, BOSCH TR'nin bakım ve onarım zincir servis ağına dahil edilmesini konu almakta olup; hem benzinli hem de dizel araçlara yönelik servis hizmeti sunulmasını amaçlamaktadır. BCS Sözleşmesi ve Çoklu BCS Sözleşmesi'nden farklı olarak, BDS Sözleşmesi ve BDC Sözleşmesi tarafı olan servisler, dizel araçların yakıt sisteminden kaynaklı bir arızanın giderilmesine yönelik servis hizmeti de sunmaktadır.
- (32) Bildirim Formunda, "Bosch Diesel Service" ve "Bosch Diesel Center" markaları altında sunulan bakım ve onarım hizmetlerinin birbiriyle tamamen ikame edilebilir nitelikte olduğu; her iki servis konseptinin de aynı hizmeti son kullanıcıya sunabildiği; BDS Sözleşmesi ve BDC Sözleşmesi arasındaki tek farkın, ağır vasıtalara kapalı alanda hizmet verilip verilememesi bakımından ortaya çıktığı; şöyle ki, BDC Sözleşmesi'nin tarafı olan sistem üyesi zincir servislerin konseptlerinde ağır vasıtaların giriş yapabileceği bir kapalı alan bulunurken, BDS Sözleşmesi'ne tarafı olan sistem üyesi zincir servislerin konseptlerinde ise benzer nitelikte araçların girişine imkan verecek bir kapalı alanın mevcut olmadığı; bunun haricinde her iki servis konsepti arasında teknik ve/veya ticari bir fark bulunmadığı ve anılan servis konseptleri bakımından gerekli ekipman ve teknik eğitim gibi kriterlerin aynı olduğu belirtilmiştir.
- (33) BDS Sözleşmesi ve BDC Sözleşmesi'nde yer alan; 3.2, 4.2, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.10, 4.11, 4.12(a), 5.1, 7.1, 7.2, 9.2, 10.1 ve 10.2(f) maddeleri ile sözleşme tarafı teşebbüse getirilen yükümlülükler ve sözleşmenin süresine ilişkin hususların yukarıda yer verilen BCS Sözleşmesi ve Çoklu BCS Sözleşmesi'nin ilgili maddeleri ile aynı hükümleri içerdiği görülmektedir. Diğer taraftan söz konusu sözleşmeler ekinde yer alan nitel seçici dağıtım üyesi olmak isteyen teşebbüsler bakımından aranan objektif kriterlerin de söz konusu sözleşmelerde aranan kriterlerle aynı olduğu anlaşılmaktadır.
- (34) Bildirim Formunda, BOSCH TR'nin servis ağına katılmaya hak kazanan teşebbüslerin, yıllık aidat tutarının²⁰ yanı sıra yaklaşık (.....) Euro tutarında bir yatırım maliyetine²¹ katlanması gerektiği ve bu maliyet tutarı içinde en büyük kalemin (.....) Euro tutarındaki bir dizel test cihazına ait olduğu ifade edilmiştir²². Gerek BDS Sözleşmesi gerekse de BDC Sözleşmesi kapsamında, servislerin yıllık ortalama cirolarının (.....) TL olduğu ve ilgili sözleşmelerin yürürlükte kalması halinde, iki yıl veya daha kısa vadede yatırımların geri dönüşünün sağlanabildiği belirtilmiştir.

¹⁹ Ulaşılması gereken hedef cirolara test cihazları ve aksesuarları, ESI[tronic] üyelik bedelleri ve BCS Sözleşmesi aidatları dahil değildir.

²⁰ Bildirim Formunda yıllık aidat tutarının 2019 yılı için (.....) TL + KDV olarak belirlendiği ifade edilmiştir.

²¹ Söz konusu maliyet kalemleri arasında, esaslı servis ekipmanları (dizel yakıt pompası ve/veya dizel enjektörlerin ilgili regülasyonlara ve/veya teknik spesifikasyonlara uygun şekilde tamiri, bakımı, onarımı ve/veya kalibrasyonu için gerekli test cihazları), tabela, teknik eğitim, kurumsal yapı gereklilikleri sayılmıştır.

²² Bildirim Formunda, her ne kadar ilk bakışta BOSCH TR'nin servis ağına katılmaya hak kazanan teşebbüslerin katlanması gereken maliyetin yüksek olduğu görünse de, motorlu taşıt sağlayıcılarının yetkili servislerinin ilk yatırım maliyetlerine (markadan markaya farklılık göstermekle birlikte, ortalama (.....) TL ila (.....) TL arasında) kıyasla bu tutarın oldukça düşük olduğu belirtilmiştir.

- (35) Diğer yandan, BDS Sözleşmesi ve BDC Sözleşmesi'nin, sözleşme tarafı servisin yıllık asgari ciro hedeflerini BOSCH TR'ye bildirme yükümlülüğüne ilişkin 4.7. ile 5.1. maddelerinin, BCS Sözleşmesi ve Çoklu BCS Sözleşmesi'nin ilgili maddeleri ile aynı hükümleri içerdiği görülmektedir.
- (36) Son olarak, BDS Sözleşmesi ve BDC Sözleşmesi kapsamında uygulanan prim sirkülerinde yer alan ciro baremlerinin²³, sözleşme tipi bakımından gerekli olan uzmanlık derecesi, bulundurulacak teknisyen sayısı, satış ekibinin yetkinliği, Bosch markalı ürünlere yönelik olarak yapılan satışlar, müşteri portföyü, pazardaki talep, stok, lojistik ve çevre engelleri gibi hususlar gözetilerek belirlendiği ve satışları arttırmaya yönelik bir güdü oluşturduğundan rekabeti teşvik edici nitelikte olduğu; söz konusu baremlerin sistem üyesi teşebbüslere eşit ve objektif bir şekilde uygulandığı belirtilmiştir. Prim sirkülerinin incelenmesinden, BDS Sözleşmesi veya BDC Sözleşmesi tarafı olan servisin taahhüt ettiği satın alma hedefi (.....) TL ve üzerinde olmak kaydıyla, taahhüt ettiği hedefe ulaşması durumunda taahhüt ettiği miktarın %(.....) oranında prime hak kazanacağı anlaşılmaktadır. Diğer yandan, servisin taahhüt ettiği satın alma hedefi (.....) TL ve üzerinde olması halinde, gerçekleşen satın alma tutarı taahhüt ettiği satın alma tutarından %(.....) daha fazla ise taahhüt edilen tutarı geçen kısmın %(.....) oranında; gerçekleşen satın alma tutarı taahhüt ettiği satın alma tutarından %(.....) daha fazla ise taahhüt edilen tutarı geçen kısmın %(.....)'sı oranında ek prim alacağı görülmektedir. Son olarak taahhüt edilen ciro (.....) TL ve üzerinde ise, taahhüt edilen hedeften %(.....) daha fazla satın alma gerçekleştirilmesi durumunda, taahhüt edilen tutarı geçen kısmın %(.....) oranında, taahhüt edilen hedeften %(.....) daha fazla satın alma gerçekleştirilmesi durumunda ise taahhüt edilen tutarı geçen kısmın %(.....) oranında ek prim verileceği anlaşılmaktadır.

G.2.5. Bosch Test Ekipmanı Servis Sözleşmesi (BTS Sözleşmesi)

- (37) BTS Sözleşmesi, herhangi bir motorlu taşıt üreticisi markası çatısı altında olmayan bağımsız motorlu taşıt servis işletmelerinin, BOSCH TR'nin bakım ve onarım zincir servis ağına dahil edilmesini konu almakta olup; OSE Sözleşmesi'nin tarafı olan sistem üyesi dağıtıcıların sattığı test ekipmanlarına ilişkin kurulum ve garanti kapsamındaki kontrol, test ve tamir hizmetlerinin sunulmasını amaçlamaktadır. Bildirim Formu'nda, OSE Sözleşmesi'nin tarafı olan iki dağıtıcı hariç kalan tüm servis ekipmanı dağıtıcılarının, aynı zamanda BTS Sözleşmesi'ne taraf olduğu ve bu bağlamda, BOSCH TR'nin OSE Sözleşmesi ve BTS Sözleşmesi kapsamında kurduğu sistemler aracılığıyla test ekipmanlarının satışı, kurulumu ve garanti kapsamındaki bakım-onarım hizmetlerine yönelik olarak tam bir hizmet paketi sunmayı hedeflediği belirtilmiştir.
- (38) Bildirim Formu'nda ayrıca, BTS Sözleşmesi kapsamında diğer servis sözleşmelerinden (BCS Sözleşmesi, Çoklu BCS Sözleşmesi, BDS Sözleşmesi, BDC Sözleşmesi) farklı olarak, motorlu taşıtların satış sonrası bakım ve onarıma ilişkin herhangi bir hizmet sunulmadığı; BTS Sözleşmesi'nin, yalnızca motorlu taşıtların bakım ve onarımına ilişkin olarak servislerde ihtiyaç duyulan test ekipmanlarının kurulumu ve garanti hizmetlerine yönelik olduğu ifade edilmiştir.

²³ Bkz. dipnot 8.

(39) BTS Sözleşmesi'nde;

- Sözleşme tarafı teşebbüsün, BOSCH TR'ye sözleşme ekinde belirtilen bir giriş aidatı veya senelik aidat ödeyeceği²⁴ (madde 3.2),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, işletmenin işleyiş ve dış görünümü, işletmeye atanacak personel, seçilecek bina, çalışanların giyecekleri kıyafetler, kullanılacak basılı evrak ve dokümanlar ve sağlanması gereken iletişim alt yapısı ile ilgili olarak BOSCH TR'nin taleplerini yerine getirmekle mükellef olduğu (madde 4.2),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, sözleşmenin ekinde listesi sunulan Bosch test ürünlerini kendi kullanımı için talep etmesi halinde, bu ürünleri BOSCH TR'den, BOSCH TR'nin göstereceği yerlerden ve bu ürünleri satmaya BOSCH TR tarafından yetkilendirilmiş dağıtıcılardan alacağı²⁵ (madde 4.7),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün sunacağı hizmetlerin, BOSCH TR ve BOSCH TR'nin dağıtıcıları tarafından pazarlanan test cihazı ve test ekipmanlarının satış sonrası montaj, kurulum, bakım, tamir ve garanti hizmetlerinin müşterilere sunulmasından ibaret olduğu; aksi açıkça belirtilmedikçe, bu ürünleri gerçek veya tüzel kişilere satamayacağı (madde 4.8),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, performansını arttırmak amacıyla BOSCH TR'nin desteğiyle bir yıllık hedef planı oluşturacağı ve bu hedefe ulaşmak için üzerinde anlaşılan tedbirlerin gerçekleştirilmesinde BOSCH TR ile uyumlu olarak çalışacağı (madde 4.9),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, BOSCH TR tarafından belirlenen performans kriterlerine göre yıllık bir değerlendirmeye tutulacağı ve çıkan sonuca göre önceden belirlenmiş performans sınıflarından birine yerleştirileceği (madde 4.10),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, bakım ve onarım faaliyeti için müşterilerinin ihtiyaçlarıyla orantılı ve BOSCH TR'nin tavsiyelerine göre oluşan bir yedek parça ve donanım stoku bulunduracağı²⁶ (madde 4.12),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, servisine gelen araçların bakım ve onarımı için yalnızca Bosch markalı ürünleri, orijinal yedek parçaları veya bunların kalite düzeyine eş değer kalitedeki yedek parçaları kullanmayı taahhüt ettiği; sözleşme tarafı teşebbüsün, üçüncü şahıslardan satın alacağı yedek parça, aksesuar veya donanımların kullanım, satışı ve garantisinin hukuki ve mali tüm sonuçlarını -BOSCH TR'nin bu konuyla herhangi bir ilgisi bulunmaksızın- şahsen üstleneceği (madde 4.13),
- Sözleşmenin akdi sırasında geçerli olan sisteme giriş aidatı ve senelik aidat miktarının, tarafların anlaşması halinde, sözleşmenin devam ettiği süreçte kaldırılabilirliği veya değiştirilebilirliği (madde 5.1),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, Bosch markası dışında bir markanın özel ve/veya yetkili servis hizmetini sunmayı düşünmesi halinde, bu durumu BOSCH TR'ye en

²⁴ Her ne kadar BTS Sözleşmesi'nde giriş aidatı veya yıllık aidat alınmasına yönelik hüküm bulunmakla birlikte, bildirim kapsamında anılan sözleşme bakımından sistem üyesi servislerden herhangi bir aidat alınmadığı ifade edilmiştir.

²⁵ Anılan hükmün, marka imajına zarar gelmemesini, güvenli ve kaliteli ürün kullanımının desteklenerek müşteri memnuniyetinin artırılmasını amaçladığı belirtilmiştir.

²⁶ Bkz. dipnot 5.

az bir ay önceden göndereceği iadeli taahhütlü mektup ile bildirmesi gerektiği ve sistemin yeknesak görünümünü bozmayacak şekilde markalara yer vermesi gerektiği (madde 7.1),

- Sözleşme tarafı teşebbüsün, BOSCH TR tarafından sunulan eğitim ve ekipmanlardan ve BOSCH TR'nin sahibi olduğu fikri haklardan ve/veya know-how'dan üçüncü kişileri hiçbir şekilde yararlandıramayacağı (madde 7.2),
- Sözleşme tarafı teşebbüsün, sistem içinde bulunup kendisiyle aynı seviyede faaliyet gösteren başka bir teşebbüse devir hakkı hariç olmak üzere, bu sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerini üçüncü kişilere BOSCH TR'nin yazılı izni olmadan devir ve temlik edemeyeceği (madde 9.2),
- Sözleşmenin geçerlilik süresinin bir yıl olduğu; taraflarca sözleşmenin bitim tarihinden en az bir ay önce feshi ihbar edilmemesi durumunda, sözleşmenin birer yıllık süreler halinde yenilenmeye devam edeceği (madde 10.1),
- Sözleşmeye taraf olan teşebbüsün, sözleşmenin 4.8. maddesinde belirtilen yıllık performans değerlendirmesinde mükerrer olarak en düşük performans sınıfında yer alması veya sözleşmenin 7. maddesini ihlal etmesi halinde, BOSCH TR'nin fesih ihbar süresine uymadan sözleşmeyi derhal feshedebileceği (madde 10.2, e bendi)

hususlarına yer verilmektedir.

- (40) Anılan sözleşmenin ekinde, nitel seçici dağıtım üyesi olmak isteyen teşebbüsler bakımından aranan objektif kriterlere yönelik olarak, teşebbüsün yeknesak görünümü, kurumsal yapısı, dokümanları, hizmet vereceği alanlar, bulundurması gereken test cihazları, bina yapısı, teknik yazılım ve iletişim yapısı gibi hususlara ilişkin detaylara yer verildiği ve bu kriterleri sağlayan teşebbüslerin BOSCH TR'nin servis ağına dahil olmaya hak kazandığı anlaşılmaktadır.
- (41) Bildirim kapsamında, BOSCH TR'nin servis ağına katılmaya hak kazanan teşebbüslerin, yaklaşık (.....) TL tutarında bir yatırım maliyetine²⁷ katlanması gerektiği ve aynı yıl içerisinde yatırımlarının geri dönüşünü aldıkları ifade edilmiştir.
- (42) BOSCH TR tarafından yapılan açıklamalarda, BTS Sözleşmesi kapsamında, sözleşme tarafı servislere herhangi bir ciro hedefi veya satın alma taahhüdü getirilmediği ve bu sözleşme kapsamında bir prim sisteminin mevcut olmadığı; BTS Sözleşmesi'ne taraf teşebbüslerin büyük bir kısmının aynı zamanda OSE Sözleşmesi'ne taraf olması sebebiyle bu teşebbüslerin OSE Sözleşmesi kapsamında uygulanan prim sirkülerlerine göre prim almaya hak kazandığı belirtilmiştir.

G.3. İlgili Pazar

G.3.1. İlgili Ürün Pazarı

- (43) İlgili ürün pazarının tespitinde, tüketicinin gözünde fiyatları, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından birbiriyle değiştirilebilir veya ikame edilebilir olarak kabul edilen bütün mal veya hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınmakta, tespit edilen pazarı etkileyebilecek diğer unsurlar da değerlendirilmektedir.
- (44) Bildirim kapsamında, BOSCH TR'nin 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında bir taşıt sağlayıcısı olmadığı, bağımsız bir şekilde yedek parça sağlayıcılığı yaptığı ve bakım/onarım zinciri kurduğu belirtilmiştir. Bu anlamda, BOSCH TR'nin kurmuş

²⁷ Söz konusu maliyet kalemleri arasında, esaslı servis ekipmanı, teknisyen giderleri ve tabela sayılmıştır.

olduğu sistemler ile farklı marka motorlu taşıtlara yönelik olarak tüketici ve perakende seviyesinde seçici dağıtım sistemi üyeleri nezdinde birçok hizmet sunduğu belirtilmiş; BOSCH TR'nin marka bazlı olmaksızın sektörün geneline yönelik bir rekabet içerisinde olduğu vurgulanmıştır.

- (45) 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da (Kılavuz), gerek motorlu taşıtların yedek parçalarının dağıtımı gerekse de bakım ve onarım hizmetlerinin sunulması bakımından ilgili ürün pazarlarının tanımlanmasına yönelik bazı açıklamalara yer verilmiştir. Kılavuz'da yedek parçalara ilişkin genel yaklaşımın, bir taşıt sağlayıcısının yedek parça faaliyetleri bakımından ilgili ürün pazarının marka özelinde tanımlanması olduğu belirtilmekle birlikte, Kılavuz'un, 62. paragrafında, bağımsız yedek parça sağlayıcılarının sundukları hizmetlerin genel olarak tek bir marka taşıtla sınırlı kalmadığı ve birden çok marka taşıtta kullanılabilir nitelikte yedek parça geliştirildiği belirterek pazarın yedek parça pazarı olarak tanımlanabileceği ifade edilmektedir. Bakım ve onarım hizmetlerine yönelik ise, marka bazlı tanım yaklaşımı tekrar edilmiş ve yine yedek parça dağıtımına benzer şekilde, bakım ve onarım zincirleri içerisinde faaliyet gösteren zincir servislerin marka ayrımı gözetmeden faaliyette bulunmalarından bahisle ilgili ürün pazarının motorlu taşıtların satış sonrası bakım ve onarım hizmetleri pazarı olarak belirlenmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir.
- (46) Dosya özelinde bakıldığında ise, BOSCH TR'nin ürünlerinin ve hizmetlerinin münhasıran bir markaya özgülenmediği ve yetkili ve bağımsız dağıtım/servis ağlarına rakip konumda bulunduğu düşünüldüğünde, marka bazlı bir pazar tanımlamanın mümkün olmadığı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla dosya kapsamında ilgili ürün pazarı, "motorlu taşıtların satış sonrası yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri pazarı" olarak tanımlanmıştır.

G.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (47) Bildirime konu sözleşmelerin kapsam altına aldığı ürün ve hizmetlerin tüm Türkiye genelinde sağlanması ve rekabet koşullarının bölgeler arası büyük farklılıklar göstermiyor olması nedenleriyle ilgili coğrafi pazar, "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.4. Değerlendirme

- (48) Başvuruda, BOSCH TR'nin nitel dağıtım sistemi çerçevesinde belirlediği kriterleri taşıyan yedek parça dağıtıcısı ve servislerle uzun süredir akdettiği tip sözleşmelere 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınması talep edilmektedir. Bu noktada, 2017/3 sayılı Tebliğ ve 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde değerlendirilme öncesinde, bildirim konu sözleşmelerin rekabet hukuku bakımından önem arz eden hususlarının özetine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

19-40/656-281

Tablo 1- Başvuru Konusu Sözleşmelerin Özeti

	After Market Sözleşmesi	OSE Sözleşmesi	BCS Sözleşmesi & Çoklu BCS Sözleşmesi	BDC Sözleşmesi & BDS Sözleşmesi	BTS Sözleşmesi
Sözleşmenin Kapsamı	yedek parça satışı	otomotiv servis ekipmanları satışı	benzinli ve dizel araçlara yönelik servis hizmeti (dizel araçların yakıt sistemiyle ilgili parçaların onarımı hariç)	benzinli ve dizel araçlara yönelik servis hizmeti (dizel araçların yakıt sistemiyle ilgili parçaların onarımı dahil)	otomotiv servis ekipmanlarına ilişkin kurulum ve garanti kapsamındaki kontrol, test ve tamir hizmetleri
Seçici Dağıtım Sistemi Türü	Nitel	Nitel	Nitel	Nitel	Nitel
Sözleşme Süresi	1 yıl	1 yıl	1 yıl	1 yıl	1 yıl
Fesih Süresi	1 ay	1 ay	1 ay	1 ay	1 ay
Rekabeti Kısıtlayıcı Şekilde Yeniden Satış Fiyatının Belirlenmesi ve/veya Bölge/Müşteri Tahsisi	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Sistem Üyeleri Arasında Alım-Satım	Mümkün	Mümkün	Mümkün	Mümkün	Mümkün
Yetkili Olmayan (Toptan/Yeniden Satış Yapan) Üçüncü Kişilere Satış Yasağı	Var	Var	Var	Var	-
Sözleşmeden Doğan Hak ve Yükümlülükleri Devir Hakkı	Var (aynı seviyede faaliyet gösteren sistem üyesi dağıtıcı/servise devir hakkı mümkün olup üçüncü kişilere yapılacak devirler BOSCH TR'nin iznine tabidir)	Var (aynı seviyede faaliyet gösteren sistem üyesi dağıtıcı/servise devir hakkı mümkün olup üçüncü kişilere yapılacak devirler BOSCH TR'nin iznine tabidir)	Var (aynı seviyede faaliyet gösteren sistem üyesi dağıtıcı/servise devir hakkı mümkün olup üçüncü kişilere yapılacak devirler BOSCH TR'nin iznine tabidir)	Var (aynı seviyede faaliyet gösteren sistem üyesi dağıtıcı/servise devir hakkı mümkün olup üçüncü kişilere yapılacak devirler BOSCH TR'nin iznine tabidir)	Var (aynı seviyede faaliyet gösteren sistem üyesi dağıtıcı/servise devir hakkı mümkün olup üçüncü kişilere yapılacak devirler BOSCH TR'nin iznine tabidir)

19-40/656-281

	After Market Sözleşmesi	OSE Sözleşmesi	BCS Sözleşmesi & Çoklu BCS Sözleşmesi	BDC Sözleşmesi & BDS Sözleşmesi	BTS Sözleşmesi
Üçüncü Kişilerden Alım Yasağı	Var (aykırılık halinde, (.....) Euro cezai şart öngörülmektedir)	Var (aykırılık halinde, (.....) Euro cezai şart öngörülmektedir)	Var (cezai şart öngörülmemektedir)	Var (cezai şart öngörülmemektedir)	Var (cezai şart öngörülmemektedir)
Eş Değer Parça Kullanımı	-	-	Mümkün	Mümkün	Mümkün
Stok Bulundurma Yükümlülüğü	Var (müşterilerin ihtiyacı ile orantılı ve BOSCH TR'nin tavsiyesi gözetilerek)	Var (müşterilerin ihtiyacı ile orantılı ve BOSCH TR'nin tavsiyesi gözetilerek)	Var (müşterilerin ihtiyacı ile orantılı ve BOSCH TR'nin tavsiyesi gözetilerek)	Var (müşterilerin ihtiyacı ile orantılı ve BOSCH TR'nin tavsiyesi gözetilerek)	Var (müşterilerin ihtiyacı ile orantılı ve BOSCH TR'nin tavsiyesi gözetilerek)
Rakip Marka Satışı/Servis Hizmeti	Mümkün (BOSCH TR'ye en az bir ay önceden bildirim zorunluluğu mevcut olup BOSCH TR'den izin alma durumu söz konusu değildir)	Mümkün (BOSCH TR'ye en az bir ay önceden bildirim zorunluluğu mevcut olup, BOSCH TR'den izin alma durumu söz konusu değildir)	Mümkün (BOSCH TR'ye en az bir ay önceden bildirim zorunluluğu mevcut olup BOSCH TR'den izin alma durumu söz konusu değildir)	Mümkün (BOSCH TR'ye en az bir ay önceden bildirim zorunluluğu mevcut olup BOSCH TR'den izin alma durumu söz konusu değildir)	Mümkün (BOSCH TR'ye en az bir ay önceden bildirim zorunluluğu mevcut olup BOSCH TR'den izin alma durumu söz konusu değildir)
Rekabet Etmeme Yükümlülüğü	Yok	Yok	Var (Dolaylı-%30 sınırını aşabilecek şekilde)	Var (Dolaylı-%30 sınırını aşabilecek şekilde)	Yok
Satın Alma Hedefi Bildirim Yükümlülüğü	Var (sistem üyesi teşebbüsler tarafından tek taraflı olarak belirlenmektedir)	Var (sistem üyesi teşebbüsler tarafından tek taraflı olarak belirlenmektedir)	Var (karşılıklı mutabakatla belirlenmektedir)	Var (karşılıklı mutabakatla belirlenmektedir)	Yok
Prim Sistemi	Var (eşit ve objektif koşullar)	Var (eşit ve objektif koşullar)	Var (eşit ve objektif koşullar)	Var (eşit ve objektif koşullar)	Yok
Kaynak: BOSCH TR					

G.4.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Bakımından Değerlendirme

- (49) Bildirim konusu sözleşmeler, içerdikleri yetkili olmayan üçüncü kişilere satış yasağına, servislerin asgari satın alma taahhüdünde/bildiriminde bulunmalarına, pirim sistemine, diğer markalardan yapılacak alımların kısıtlanmasına, üçüncü kişilerden alım yasağına yönelik düzenlemeler nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındadır.

G.4.2. 2017/3 Sayılı Tebliğ Kapsamında Değerlendirme

- (50) 2017/3 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde "Bu Tebliğ, yeni motorlu taşıtların alımı, satımı veya yeniden satımı; motorlu taşıtların yedek parçalarının alımı, satımı veya yeniden satımı ve motorlu taşıtlara yönelik bakım ve onarım hizmetlerinin sağlanması konulu dikey anlaşmaların, dikey sınırlamalar içermeleri halinde, bu Tebliğde düzenlenen koşullara uymak kaydıyla, 4054 sayılı Kanununun 4 üncü maddesindeki yasaklamadan Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmalarını kapsar." hükmüne yer verilmiştir. Bildirime konu anlaşmaların nitelikleri dikkate alındığında, söz konusu anlaşmaların 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında olduğu ve anlaşmalarda yer alan hükümlerin anılan Tebliğ çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği anlaşılmıştır.
- (51) 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi, grup muafiyetinin uygulanması için anlaşmaların uyması gereken genel koşulları belirlemektedir. Bu çerçevede, maddenin ilk fıkrasında, nicel seçici dağıtımı ve münhasır dağıtımı konu alan anlaşmalar bakımından muafiyetin uygulanmasını belirli pazar payı eşiklerine bağlayan hükümler yer almaktadır. Buna göre, muafiyet hükümleri, motorlu taşıt veya yedek parça ya da bakım ve onarım hizmetleri pazarına yönelik olarak sağlayıcının pazar payının %30'u geçmemesi durumunda uygulanacaktır. Aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca, nitel seçici dağıtım sistemi öngören anlaşmalar bakımından ise pazar payı eşiği bulunmamaktadır. Bildirim Formunda yer verilen açıklamalar ve bildirim konu sözleşmeler incelendiğinde, BOSCH TR'nin nitel seçici dağıtım sistemi uygulamak istediği görülmektedir. Dolayısıyla, BOSCH TR'nin tip sözleşmelerinin 2017/3 sayılı Tebliğ çerçevesinde grup muafiyeti kapsamında değerlendirilebilmesi açısından dikkate alınması gereken herhangi bir azami pazar payı eşiği bulunmamaktadır.
- (52) Diğer yandan, 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin dördüncü fıkrasında, motorlu taşıtlar sektöründe sağlayıcı²⁸ ile dağıtıcı²⁹ arasında akdedilen dikey anlaşmaların sözleşme süresi ve feshi ihbar süresi bakımından aşağıda yer verilen şartlara tabi tutulduğu görülmektedir:

"a) En az beş yıl süreli olması ve anlaşmada yer alacak olan yenilememe isteğini anlaşmanın sona ermesinden asgari altı ay önce bildirmeyi her iki tarafın da kabul etmesi veya,

²⁸ 2017/3 sayılı Tebliğ uyarınca, "dikey anlaşmaya taraf olan ve anlaşma konusu mal veya hizmetleri satan teşebbüs" olarak tanımlanmıştır.

²⁹ 2017/3 sayılı Tebliğ uyarınca, "alıcılar ve/veya zincir servisler" olarak tanımlanmıştır. Anılan Tebliğ'de alıcı, "bir teşebbüs namına ve hesabına mal veya hizmetleri satan teşebbüsler de dahil olmak üzere, dikey anlaşmaya taraf olan ve sağlayıcıdan mal veya hizmet satın alan teşebbüs" olarak açıklanmıştır. Diğer yandan, zincir servis ise, "bakım ve onarım zincirleri bünyesinde bakım ve onarım hizmeti veren teşebbüs" olarak ifade edilmektedir.

b) Belirsiz bir süre için yapılması halinde feshi ihbar süresinin her iki taraf için de en az iki yıl olması ancak bu sürenin; sağlayıcının anlaşmaya son vermesi durumunda kanundan veya anlaşmadan dolayı uygun bir tazminat ödemek zorunda olduğu veya dağıtım sisteminin önemli bir kısmını ya da tamamını yeniden düzenlemesinin zorunlu olması nedeniyle sağlayıcının anlaşmayı sona erdirmesi hallerinde en az bir yıla indirilmesi”

- (53) Bildirim konusu sözleşmeler incelendiğinde, anılan sözleşmelerin geçerlilik süresinin bir yıl olduğu ve feshi ihbar sürelerinin bir ay ile sınırlandırıldığı dikkat çekmektedir. Dolayısıyla, söz konusu sürelerin 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin dördüncü fıkrasına uyarlılık göstermediği anlaşılmaktadır.
- (54) Buna ilaveten, 2017/3 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin (k) bendinde rekabet etmeme yükümlülüğü *“Alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden malları veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını veya yeniden satmasını engelleyen doğrudan ya da dolaylı her türlü yükümlülüğü (Ayrıca alıcının bir önceki takvim yılındaki alımları esas alınarak, ilgili pazardaki anlaşma konusu mal veya hizmetlerin ya da onları ikame eden mal veya hizmetlerin yeni motorlu taşıtların satışı pazarında %80'inden, satış sonrası pazarında %30'undan fazlasının sağlayıcıdan veya sağlayıcının göstereceği başka bir teşebbüsten satın almasına yönelik olarak alıcıya doğrudan veya dolaylı biçimde getirilen herhangi bir yükümlülük de rekabet etmeme yükümlülüğü olarak kabul edilir.)”* şeklinde tanımlanmıştır³⁰. BCS Sözleşmesi, Çoklu BCS Sözleşmesi, BDS Sözleşmesi ve BDC Sözleşmesi bakımından, sözleşme tarafı teşebbüsün, her takvim yılında Bosch markası dışındaki markalardan yapacağı yedek parça alımlarının, bir önceki yıl gerçekleştirilen ürün alımlarının %70'ini geçemeyeceğinin hükme bağlandığı görülmektedir. Anılan hükmün mefhum-u muhalifinden “her takvim yılında, bir önceki yıl gerçekleştirilen ürün alımlarının en az %30'u oranında Bosch markalı ürün satın alınması” yönünde bir anlamın da dolaylı olarak ortaya çıkabildiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda, BOSCH TR tarafından yapılan açıklamalarda, söz konusu hükmün rekabet etmeme yükümlülüğü yönünde bir sınırlama getirmeyi kesinlikle amaçlamadığı ve rekabet etmeme yükümlülüğü teşkil etmediği; fiiliyatta da sistem üyesi servislerin bir yılda gerçekleştirdiği Bosch markalı yedek parça alımlarının bir önceki takvim yılındaki toplam alımlarının %30'unu hiçbir zaman geçmediği ve bu konuda BOSCH TR'nin sistem üyesi servislere herhangi bir dayatmasının söz konusu olmadığı belirtilmiştir.
- (55) BOSCH TR tarafından ayrıca BCS Sözleşmesi, Çoklu BCS Sözleşmesi, BDS Sözleşmesi ve BDC Sözleşmesi kapsamında servislerin yıllık satın alma hedeflerini bildirme yükümlülüğüne ilişkin olarak, karşılıklı mutabakatla belirlenen satın alma taahhütlerinin, 2017/3 sayılı Tebliğ uyarınca öngörülen rekabet etmeme yükümlülüğünün sınırlarını aşmayacak şekilde belirlendiği vurgulanmıştır.
- (56) Teşebbüslerden edinilen verilerde de, sistem üyelerinin genel itibariyle BOSCH TR'den yaptıkları alımların toplam alımları içerisindeki payının *%(.....)*'un altında kaldığı, dolayısıyla anılan hükmün henüz rekabet etmeme yükümlülüğüne yol açmadığı görülmüştür. Her ne kadar hâlihazırda servislerin alım tutarının 2017/3 sayılı Tebliğ'de öngörülen eşiğin altında kaldığı anlaşılmaktaysa da, ilgili sözleşmeler kapsamında servislerin her yıl asgari satın alma taahhüdünde/bildiriminde bulunduğu ve prim sisteminin satın alma baremleri üzerinden uygulanarak geçmiş yıla ilişkin satın alma tutarlarının artırılmasının hedeflendiği düşünüldüğünde, Bosch markası

³⁰ Bununla birlikte, Kılavuz'un 43. paragrafında açıkça belirtildiği üzere, alıcı -kendi iradesiyle tek bir markayı seçmesi halinde- 2017/3 sayılı Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinden yararlanmaya devam edecektir.

dışındaki markalardan yapılacak yedek parça alımlarının bir önceki yıl gerçekleştirilen ürün alımlarının %70'ini geçemeyeceğine ilişkin ve asgari satın alma taahhüdünde/bildiriminde bulunulmasına ilişkin sözleşme hükümleri ile prim sisteminin birlikte dolaylı rekabet etmeme yükümlülüğüne dönüşebileceği değerlendirilmektedir³¹.

- (57) 2017/3 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında, yedek parçaların dağıtımı ile bakım ve onarım hizmetlerinin sağlanması bakımından rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin olarak özel düzenlemelerin ve birtakım istisnaların yer aldığı görülmektedir:

“(1) Bu Tebliğ ile tanınan muafiyet, aşağıda belirtilen rekabet etmeme yükümlülüklerine uygulanmaz:

...

b) Yedek parçaların dağıtımı bakımından;

1) Alıcıya anlaşmanın süresi içinde getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü. Ancak, bağımsız yedek parça sağlayıcılarının kurdukları yedek parça dağıtım ağları bakımından bağımsız yedek parça dağıtıcılarına süresi beş yıla kadar olmak üzere getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanır.

2) Alıcıya anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü.

3) Seçici dağıtım sistemi üyelerine getirilen, belirlenmiş rakip sağlayıcıların ürünlerini satmama yükümlülüğü.

c) Bakım ve onarım hizmetlerinin sağlanması bakımından;

1) Alıcıya anlaşmanın süresi içinde getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü. Ancak, bakım ve onarım zincirleri bakımından zincir servislere süresi beş yıla kadar olmak üzere getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanır.

2) Alıcıya anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü.

...”

- (58) Anılan hüküm ve söz konusu düzenlemeye yönelik olarak Kılavuz'un 43 ila 50. paragrafları kapsamında yapılan açıklamalar doğrultusunda, sözleşme sürecinde bağımsız yedek parça sağlayıcıları tarafından yedek parçaların dağıtımı bakımından alıcı konumunda bulunan bağımsız yedek parça dağıtıcılarına süresi beş yılı aşmayan rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmesinin ve benzer şekilde sözleşme süresi içinde zincir servislerin süresi beş yılı aşmayacak şekilde eş zamanlı olarak başka bir bakım ve onarım zincirine dahil olmasının yasaklanmasının mümkün olduğu anlaşılmaktadır. Dosya konusu sözleşmelerde ise, bağımsız servis sağlayıcılarının yedek parça alımlarına bir kısıtlama getirildiği, dolayısıyla söz konusu istisnalar kapsamına girmediği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, BCS Sözleşmesi, Çoklu BCS Sözleşmesi,

³¹ Kurul 11.07.2007 tarihli ve 07-59/684-240 sayılı Hyundai kararında “Servis, geçen yılki toplam alımlarının en az %30'u oranında yedek parçayı Şirket'ten almayı kabul ve taahhüt eder.” şeklinde kaleme alınan sözleşme hükmünün rekabet etmeme yükümlülüğü olarak kabul edilmesine karar vermiş ve o dönem yürürlükte bulunan 2005/4 sayılı Tebliğ'e aykırı olan bu hükmün anılan Tebliğ hükümlerine uygun hale getirilmesi şartıyla ilgili kısıtlamanın grup muafiyetinden yararlanabileceği sonucuna ulaşmıştır.

BDS Sözleşmesi ve BDC Sözleşmesi'nde yer alan, diğer markalardan yapılacak alımları kısıtlayan hüküm ile bu sözleşmeler kapsamında uygulanan prim sisteminin 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağı değerlendirilmektedir.

- (59) Bildirim konusu sözleşme hükümleri incelendiğinde, sözleşmelerin yeniden satış fiyatının belirlenmesine veya müşteri/bölge tahsisine yönelik herhangi bir kısıtlama içermediği, fiyatların tavsiye niteliğinde olduğu, sistem üyeleri arasında alım-satımın serbest olduğu, sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerin aynı seviyede faaliyet gösteren yedek parça dağıtıcıları ile servislere devredilmesinin mümkün olduğu, eşdeğer parça kullanımına olanak sağladığı görülmektedir. Bu yönlerden, bildirim konusu sözleşmelerin esasen 2017/3 sayılı Tebliğ'in 6. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (ç), (d) ve (ğ) bentlerinde öngörülen düzenlemelerle³² uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.
- (60) Diğer yandan, sözleşmelerde rakip marka ürün satışının yahut servis hizmeti verilmesinin önünde engel olmadığı görülmektedir. Rakip marka ürün satışı/servis hizmeti sunulması açısından, BOSCH TR'nin en az bir ay önceden bilgilendirilmesinin öngörüldüğü anlaşılmakla birlikte, söz konusu yükümlülüğün bir bildirimden ibaret olduğu ve BOSCH TR'nin izninin aranmadığı görülmektedir. BOSCH TR, sektörün işleyişine vakıf olmak, piyasada etkin bir şekilde rekabet edebilmek ve yedek parça dağıtıcıları ile servislerin kimlerle ticari faaliyet yürüttüğü hakkında istatistik toplayabilmek amacıyla bu düzenlemeye sözleşmelerinde yer verdiğini ifade etmiştir. Bu doğrultuda, ilgili düzenlemenin 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında hedeflenen çok markalılığı engellemediği ve anılan Tebliğ hükümlerine uygun olduğu kanaatine varılmaktadır.
- (61) Bildirim konusu sözleşmelerde ayrıca, yetkili olmayan (toptan/yeniden satış yapan) üçüncü kişilere satış yasağı getirildiği görülmektedir. Bununla birlikte, sözleşme konusu ürünlerin sistem üyesi teşebbüslere, perakendecilere veya son kullanıcılara satılması önünde hiçbir engel olmadığı görülmektedir. 2017/3 sayılı Tebliğ'in 6. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde sayılan istisnalardan biri de, seçici dağıtım sistemi üyelerinin yetkili olmayan dağıtıcılara satış yapmalarının kısıtlanmasına ilişkindir. Kılavuz'un 24. paragrafında yer verilen açıklamalardan da görüleceği üzere, bu istisna seçici dağıtım sisteminin özüne ilişkin olup ürünlerin en etkin bir biçimde son kullanıcılara erişebilmesi için ürünlerin yalnızca seçici dağıtım sistemi üyelerince satılması zorunluluğu getirilebilmekte ve bu tür sınırlamalar grup muafiyetinden faydalanabilmektedir. Dosya konusu sözleşmelerde yer alan, yetkili olmayan (toptan/yeniden satış yapan) üçüncü kişilere satış yasağı da bu istisna kapsamında değerlendirilebilecektir.
- (62) Bunun yanı sıra, sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerin üçüncü kişilere devri bakımından BOSCH TR'nin izninin arandığı görülmektedir. Söz konusu düzenlemenin de nitel seçici dağıtım sisteminin bir gereği olduğu, ilgili sistemde BOSCH TR tarafından sistem üyesi olacak teşebbüslerde aranan kriterlerin sağlanmasının garanti altına alınmasına yönelik olduğu ve ilgili sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerin devredileceği üçüncü kişilerin kim olduğunun bilinmesi bakımından BOSCH TR'nin ticari menfaati olduğu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, ilgili hükmün de 2017/3

³² Söz konusu düzenlemelerin bir kısmı "yetkili dağıtıcılar" ve "yetkili servisler" özelinde düzenlenmiş olup, bir kısmı ise seçici dağıtım sisteminde yer alabilecek bağımsız yedek parça dağıtıcılarını ve özel servisleri de içine alacak şekilde kaleme alınmıştır. BOSCH TR'nin sözleşme akdettiği teşebbüsler "bağımsız yedek parça dağıtıcısı" ve "özel servis" konumunda olmasına rağmen, ilgili sözleşme hükümleri 2017/3 sayılı Tebliğ'in 6. maddesinde yer alan düzenlemelere uyarlılık göstermektedir.

sayılı Tebliğ hükümlerine aykırılık teşkil eden sınırlamalar kapsamında ele alınamayacağı kanaatine varılmaktadır.

- (63) Diğer yandan, bildirim konusu sözleşmelerin tamamında üçüncü kişilerden alım yasağına yer verildiği, hatta After Market Sözleşmesi ve OSE Sözleşmesi bakımından bu yasağa aykırılık halinde cezai şart ödenmesinin hükme bağlandığı anlaşılmaktadır. BOSCH TR tarafından, bu düzenleme ile marka imajına zarar gelmemesi ve güvenli ve kaliteli ürün kullanımının desteklenerek müşteri memnuniyetinin artırılmasının amaçlandığı belirtilmiştir. Her ne kadar 2017/3 sayılı Tebliğ'in 6. maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde, yetkili dağıtıcı veya yetkili servislerin orijinal yedek parçaları veya eş değer kalite yedek parçaları kendi tercih ettikleri üçüncü bir teşebbüsten satın almalarının engellenemeyeceği belirtilmekteyse de, sistem üyelerinin "yetkili dağıtıcı" veya "yetkili servis" olarak nitelendirilememesi sebebiyle, sözleşmelerde getirilen bu yükümlülüğün 2017/3 sayılı Tebliğ hükümlerine aykırılık taşımadığı değerlendirilmektedir.
- (64) Son olarak, bildirim konusu sözleşmelerin tümünde stok bulundurma yükümlülüğünün olduğu görülmektedir. Söz konusu yükümlülüğün tavsiye niteliğinde olduğu ve müşteri ihtiyaçları ile orantılı olmak koşuluyla uygulandığı, son kullanıcılara verilecek hizmetlerin aksamaması ve hizmet kalitesinin sağlanması açısından bir ihtiyaç olduğu dikkate alınarak, anılan yükümlülüğün de 2017/3 sayılı Tebliğ hükümlerine aykırılık teşkil eden bir sınırlama olmadığı değerlendirilmektedir.
- (65) Yukarıda yer verilen açıklamalardan, bildirim konusu sözleşmelerin, Bosch markası dışındaki markalardan yapılacak yedek parça alımlarının bir önceki yıl gerçekleştirilen ürün alımlarının %70'ini geçemeyeceğine ilişkin hükmü, asgari satın alma taahhüdünde/bildiriminde bulunma yükümlülüğü ve prim sistemi olmak üzere dolaylı rekabet etmeme yükümlülüğüne yol açabilecek hükümleri ile geçerlilik ve feshi ihbar süreleri bakımından 2017/3 sayılı Tebliğ'e aykırılık içerdiği anlaşılmaktadır. Kılavuz'un 34. paragrafında, rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin hükümlerin anlaşmanın bütünüyle grup muafiyetinden yararlanmasını engelleyen hükümler olmadığı; anlaşmanın diğer hükümleri bakımından 2017/3 sayılı Tebliğ'e aykırılık olmadığı hallerde, yalnızca rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin hükümlerin 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamı dışında bırakılabileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte sözleşmelerin geçerlilik ve feshi ihbar süreleri 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin dördüncü fıkrasına uyarlılık göstermediğinden sözleşmeler genel olarak 2017/3 sayılı Tebliğ'den yararlanamamaktadır.
- (66) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, bildirim konusu sözleşmelerin 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanmadığı, bu çerçevede 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet değerlendirmesi yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

G.4.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

- (67) Bireysel muafiyet değerlendirmesi kapsamında, sözleşmeler, Bosch markası dışındaki markalardan yapılacak yedek parça alımlarının bir önceki yıl gerçekleştirilen ürün alımlarının %70'ini geçemeyeceğine ilişkin hükmü, asgari satın alma taahhüdünde/bildiriminde bulunma yükümlülüğü ve prim sistemi olmak üzere dolaylı rekabet etmeme yükümlülüğüne yol açabilecek hükümleri ile geçerlilik süreleri ve feshi ihbar süreleri bakımından incelenmiştir.
- (68) 4054 sayılı Kanunun "Muafiyet" başlıklı 5. maddesine göre, Kurul, bu maddede belirtilen koşulların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından

muaf tutulmasına karar verebilir: Bu koşullar; a) malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, b) tüketicinin bundan yarar sağlaması, c) ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, d) rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmamasıdır.

a. Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

- (69) Bireysel muafiyet değerlendirmesinde aranan ilk şart, malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanmasıdır. Genel olarak, üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması hallerinde bu şartın varlığı kabul edilmektedir.
- (70) Bildirime konu tüm sözleşmelerde yer alan bir yıllık sözleşme ve bir aylık feshi ihbar sürelerine ilişkin olarak, BOSCH TR tarafından anılan sürelerin motivasyon kaybını engellemeye yönelik olarak konulduğu, kısa süreli sözleşme ve fesih sürelerinin geçiş maliyetlerini azaltmak suretiyle piyasada rekabeti artırdığı, feshe ilişkin sürenin uzun tutulması durumunda verilen hizmetin kalitesinde bir düşüş yaşanılacağı, özellikle fesih sürelerinin uzun olması halinde feshi ihbar beyanı yapıldıktan sonra sistem üyesi teşebbüslerin marka imajına zarar verebilecek nitelikte aksiyon alabilecekleri, dolayısıyla hizmet kalitesinin ve müşteri memnuniyetinin sağlanması açısından bu düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Bu doğrultuda, sözleşme ve fesih sürelerinin kısa tutulmasının hizmet kalitesinin devamlılığı ve iyileştirilmesi ile sistem üyelerin geçiş maliyetlerinin azaltılması yönünden gerek tüketiciler gerekse de sistem üyeleri nezdinde olumlu bir etki yaratacağı; ticari ilişkisinden memnun olmayan servislerin kolaylıkla sözleşmelerini feshederek başka bir sağlayıcıyla geçmesinin önünü açtığı değerlendirilmektedir.
- (71) Diğer yandan, sözleşmelerin yıllık olması ve her yıl sağlanacak karşılıklı memnuniyet çerçevesinde yenilecek olması, yalnızca dağıtıcılar ile servislerin değil, BOSCH TR'nin de motivasyonunun devamlılığı açısından pozitif etki sağlayabilecektir. Şöyle ki, sözleşme sürelerinin uzun süreli yerine kısa süreli olarak belirlenmesi, BOSCH TR'nin sistem üyelerini sistem içinde tutabilmek için yedek parça dağıtıcıları ve servislere sunacağı hizmetleri geliştirmesinin önünü açabilecektir. Nitekim BOSCH TR tarafından, sistem üyesi teşebbüslere yönelik çeşitli yatırım ve katkılarda bulunmaktadır. Bu bağlamda, farklı sözleşme tipleri için farklı hususlara ilişkin olmakla beraber bu kapsamda genel olarak; ücretsiz eğitimler verilmesi, sistem üyesi dağıtıcıların merkez ve bölge depolarına ücretsiz sevkiyat yapılması, müşteri karşılama şekli, iş emri açılması, yedek parça stoklamasında doğru planlama, doğru bakım ve onarım hizmetinin sunumu ve teknik özelliklere ilişkin bilgi aktarımı yapılması gibi katkıların sistem üyelerine sağlandığı bilinmektedir. Bu çerçevede, BOSCH TR'nin sistem üyelerini sistem içinde tutabilmek amacıyla katkı ve yatırımlarını artırması muhtemeldir. Buna ilaveten, kısa süreli sözleşmeler sistem üyesi teşebbüsler bakımından uzun süreli bir bağlanma yaratmayacağı için, BOSCH TR'nin rakipleri de söz konusu teşebbüsleri kendi sistemlerine çekebilmek için yatırımlarını artıracak; bu şekilde sektörde dinamik bir rekabet de sağlanmış olacaktır. Bu dinamik yapı da nihayetinde, piyasada ekonomik veya teknik gelişmelere katkı sağlayacaktır.

- (72) Dosya kapsamında ayrıca, bildirim konusu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğüne dönüşebilecek hükümlerin incelenmesi gerekmektedir. Öncelikle, bildirim konu After Market Sözleşmesi, OSE Sözleşmesi ve BTS Sözleşmesi'nde, her takvim yılında Bosch markası dışındaki markalardan yapılacak yedek parça alımlarının, bir önceki yıl gerçekleştirilen ürün alımlarının %70'ini geçemeyeceği yönünde bir düzenleme bulunmadığı ve satış sonrası hizmetler bakımından BOSCH TR'nin kurduğu sistemin tüketicilere alternatif seçenekler sunarak rekabeti teşvik edecek nitelikte olduğu değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, BCS Sözleşmesi, Çoklu BCS Sözleşmesi, BDS Sözleşmesi ve BDC Sözleşmesi kapsamında bu yönde bir kısıtlamaya yer verildiği anlaşılmaktadır. Anılan yükümlülüğe ilişkin olarak, sistem üyesi servisler tarafından özetle; söz konusu yükümlülüğün uygulamada yedek parça alımları bakımından ticari faaliyetlere herhangi bir kısıtlama getirmediği, nitekim BOSCH TR'nin kendisinden ve diğer markalardan yapılacak alımlara hiçbir şekilde karışmadığı belirtilmiştir.
- (73) BOSCH TR, bağımsız yedek parça sağlayıcısı ve dağıtıcısı konumunda bulunmakta ve piyasada taşıt sağlayıcıları ile bunların yetkili satıcıları ve servisleri ile rekabet etmektedir. Nitekim Motorlu Taşıtlar Sektör Araştırması Raporu'nda, bir önceki tebliğ olan 2005/4 sayılı Tebliğ'in esas amaçlarından birinin de yedek parça üretimi, dağıtımı ve kullanımında bağımsız teşebbüslerin rolünün artırılması olduğu belirtilmiştir³³. Keza benzer bir değerlendirme ile bağımsız teşebbüslerin yedek parçaya erişiminin amaçlanan hedefler arasında olduğu vurgulanmıştır³⁴. Piyasada özellikle yedek parça bakımından yetkili servislerin motorlu taşıt üreticilerine olan bağımlılıklarının yüksek oranda seyrettiği bilinmekte; bu anlamda BOSCH TR'nin kurduğu nitel seçici dağıtım ağı vasıtasıyla perakende seviyede orijinal yedek parçalara alternatif olan eşdeğer yedek parçaların dağıtımı ile bakım ve onarım hizmetlerinde bir etkinlik sağlayacağı, ayrıca motorlu taşıt üreticilerinin yetkili satıcı ve servisleriyle rekabet ederek bağımsız yedek parça tedariki ile bakım-onarım hizmeti bakımından kaliteyi artıracığı değerlendirilmektedir. Yaratılması muhtemel bu etkinlik kapsamında perakende seviyede orijinal parçalarla rekabetin artmasıyla birlikte BOSCH TR'nin kurduğu sistem vasıtasıyla bağımsız servis ve yedek parça dağıtıcısı konumundaki yeni teşebbüslerin piyasaya giriş yapması da olasıdır.
- (74) Bu çerçevede, rekabet etmeme yükümlülükleri vasıtasıyla servislerin Bosch marka yedek parça kullanımının artacağı ve bu sayede perakende seviyede orijinal yedek parçalara alternatif olan Bosch markalı eşdeğer yedek parçalarının bakım-onarım hizmetlerinde kullanılmasıyla tüketiciler nezdinde yetkili servislere olan bağımlılığın azalacağı, servislerin Bosch markasına yönelmesiyle birlikte dağıtım sisteminin etkinliğinin tesis edilmesine yönelik BOSCH TR tarafından yapılacak yatırımlarda da artış görüleceği, böylelikle perakende seviyede yetkili satıcılar ve servisler ile etkin bir rekabetin sağlanacağı değerlendirilmektedir.
- (75) Diğer yandan, BTS Sözleşmesi hariç olmak üzere bildirim konusu sözleşmelerde uygulanmakta olan ve yukarıda detaylarına değinilen prim sisteminin amacının satış/servis hizmetlerinin kalitesini artırmaya ve servislerin daha etkin bir şekilde rekabet etmesine yönelik olduğu ve aynı zamanda BOSCH TR'nin uygun sürede ve sayıda mal tedariki yapmasına olanak sağlayacağı dikkate alındığında, söz konusu prim sisteminin de hizmetlerin sunulması ve sistem üyesi teşebbüslerin rekabet güçlerinin artırılması bakımından piyasada bir iyileşme sağlayacağı anlaşılmaktadır.

³³ Motorlu Taşıtlar Sektör Araştırması Raporu, s.95.

³⁴ Motorlu Taşıtlar Sektör Araştırması Raporu, s.132.

- (76) Son olarak, BTS Sözleşmesi hariç bildirim konusu sözleşmeler kapsamında sistem üyesi teşebbüslerin BOSCH TR'ye karşı satın alma hedefi bildirim yükümlülüklerinin değerlendirilmesi gerekmektedir. After Market Sözleşmesi ve OSE Sözleşmesi kapsamında, yıllık satın alma hedefinin tek taraflı olarak yedek parça dağıtıcısı tarafından belirlendiği; diğer sözleşmeler bakımından ise, bir önceki yıl gerçekleştirilen alımlar doğrultusunda her bir servis özelinde belirlenen satın alma hedefinin öncelikle BOSCH TR tarafından hesaplanarak ilgili servis ile paylaşıldığı ve mutlaka ilgili servisin nihai mutabakatı doğrultusunda uygulamaya konulduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, BOSCH TR'nin yapılan bildirimler sayesinde pazarın talep yapısı ve büyüklüğü hakkında çıkarımda bulunarak üretim ve ithalat sürecini daha rasyonel planlayabileceği, böylelikle ürün ve hizmet arzının devamlılığının sağlanabileceği ve malların üretiminin ve dağıtımının efektif biçimde yapılabileceği değerlendirilmektedir.

b. Tüketicinin bundan yarar sağlaması

- (77) Muafiyetin ikinci şartı; anlaşmanın tüketicilere ortaya çıkan objektif faydadan adil bir pay alma imkânı tanınması gereğidir. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için, yukarıda değinilen malların dağıtımını veya hizmetlerin sunulmasından elde edilen iyileşmenin tüketiciye yansıtılması ve ortaya çıkan ekonomik fayda ile tüketicinin elde edeceği menfaat arasında makul bir denge olması gerekmektedir. Bu çerçevede; fiyat seviyesindeki düşüş, satış sonrası etkin hizmetler, ürün çeşitliliğinin artması, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesi, malın arzında devamlılığın sağlanması gibi koşullar tüketicinin elde edeceği menfaat kapsamında değerlendirilebilmektedir.
- (78) Öncelikle, bir yıllık sözleşme ve bir aylık feshi ihbar sürelerinin, hizmet kalitesinin devamına katkı sağladığı ve böylece müşteri memnuniyetini olumlu yönde etkilediği düşünüldüğünde, süreler itibarıyla bireysel muafiyetin şartlarından biri olan tüketicinin yarar sağlanması koşulunun gerçekleştiği kanaatine varılmaktadır.
- (79) Diğer yandan, motorlu taşıtlar sektöründe tüketicilerin özellikle araçların garanti süresi içerisinde yetkili servisleri tercih ettiği bilinmektedir. 2017/3 sayılı Tebliğ eşdeğer parça kullanımının yaygınlaşmasının pazardaki rekabet ve tüketici tercihlerinin artması adına önemini vurgulamaktadır. Bu anlamda bağımsız bakım-onarım zincirleri aynı anda birçok farklı taşıt markasına yönelik hizmet sağladıklarından, bu tip zincirlerin yaygınlaşması ile pazardaki ürün çeşitliliğinde artış görülecektir. Nitekim eşdeğer parça kullanımının bağımsız zincirler vasıtasıyla yaygınlaşması sonucunda, yetkili servislerce sunulan orijinal parçaların tüketiciler adına tek tercih olarak kalmasının önüne geçilecek ve ikame nitelikteki eşdeğer parçalar da gerek aracın garanti süresi içerisinde gerekse daha sonrasında tüketicinin önünde alternatif bir tercih olarak var olmayı sürdürecektir. Bu anlamda, yukarıda anılan rekabet etmeme yükümlülüğünün de dağıtım sistemini etkin kılmasıyla pazarda tüketiciler adına ortaya çıkacak alternatif tercihlere katkısı önemli olacaktır. Bir başka ifadeyle, BOSCH TR tarafından kurulan sistem vasıtasıyla sistem üyelerinin marka özelinde hizmet sunan yetkili servislerle rekabet etmesi sağlanacak ve tüketicinin tercih etmesi olası ürünlerin sayısında artış yaşanacaktır. Keza perakende seviyesinde rekabetin artmasıyla ürün fiyatlarında düşüş olmasının da muhtemel sonuçlar arasında yer aldığı değerlendirilmektedir.

- (80) Ayrıca uygulamaya konu prim sisteminin mal ve hizmet arzında devamlılığı sağlaması, sistem üyesi teşebbüsler arası rekabeti arttırarak piyasadaki bağımsız zincirlerin sayısını arttırması gibi etkileriyle tüketiciler nezdinde ürünlere daha kolay ulaşma imkanı ve fiyatlarda düşüş olarak olumlu yansıyacaktır.
- (81) Son olarak, satın alma hedefi bildirim yükümlülükleri kapsamında daha öngörülebilir şekilde tasarlanabilen üretim süreci sayesinde; talebe göre yetersiz üretim yapılması durumunda yaşanacak tedarik sıkıntısının veya talebe göre aşırı üretim yapılması durumunda oluşacak stok maliyetlerinin önüne geçileceği; dolayısıyla arz aşamasında yaşanacak bu olumsuzlukların önüne geçilmesi bakımından nihai olarak tüketicinin olumlu etkileneceği değerlendirilmektedir.

c. İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

- (82) Muafiyetin üçüncü şartı, anlaşmanın veya kararın teşebbüslere ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabeti ortadan kaldırma imkânı tanımaması, bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlamasının rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmamasıdır. Bu şartın amacı, rekabetin kısmen sınırlandırılmasına izin verilen piyasalardaki reel ve potansiyel rekabetin devamının teminidir. İlgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkıp kalkmadığı değerlendirilirken dikkate alınması gereken başlıca hususların ise; pazarda halihazırda giriş engellerinin olup olmadığı, hakim durumda olan bir teşebbüsün bulunup bulunmadığı, dikey anlaşmalar aracılığıyla giriş engeli yaratılıp yaratılmadığı, pazarın yapısı, tüketici tercihlerinin ne ölçüde kısıtlandığı şeklinde sıralanması mümkündür.
- (83) Bu bakımdan, BOSCH TR'nin pazar payı ve buna bağlı olarak pazarda kapamaya neden olup olmadığının önemi büyüktür. BOSCH TR'nin Türkiye'de "motorlu taşıtların satış sonrası yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri pazarı"nda 2016, 2017 ve 2018 yıllarında sahip olduğu pazar paylarına bakıldığında sırasıyla; %(.), %(.) ve %(.) olarak gerçekleştiği görülmektedir.
- (84) Kurulun motorlu taşıtlar sektöründe seçici dağıtım sistemine ilişkin kararlarının çoğunluğunu sistem içerisinde faaliyet gösterecek teşebbüslerin sayısını kısıtlayan nicel seçici dağıtım sistemleri oluşturmaktadır. Sınırlı sayıda kalan nitel seçici dağıtım sistemine ilişkin kararlar ise genel olarak marka bazlı ilgili ürün pazarı tanımlarını içermektedir³⁵. Dosya kapsamında ise BOSCH TR'nin bağımsız yedek parça sağlayıcısı ve dağıtıcısı konumunda bulunması sebebiyle marka bazlı bir pazar tanımı yapılmamıştır. Anlaşılacağı üzere teşebbüsün pazar payı %(.)'ün altında seyretmektedir.
- (85) Motorlu taşıt piyasasında asıl rekabetçi endişe, motorlu taşıt sağlayıcıları ile bunların yetkili satıcıları ve yetkili servisleri nezdinde oluşmaktadır. 2017/3 sayılı Tebliğ'in amaçlarından birisi de, satış sonrası hizmetlerde çok markalılığın sağlanarak rekabetin artırılmasıdır. BOSCH TR'nin bağımsız yedek parça sağlayıcısı ve dağıtıcısı konumunda olduğu ve motorlu taşıt üreticilerinin yetkili satıcı ve servisleriyle rekabet ettiği dikkate alındığında, BOSCH TR'nin akdettiği sözleşmeler kapsamında pazarda orijinal parçalara eş değer nitelikte daha fazla Bosch marka yedek parça satılmasını sağlayacağı ve bağımsız servislerin tüketici tercihlerini artırarak rekabeti teşvik edeceği değerlendirilmektedir. BOSCH TR'nin pazar payının çok sınırlı olduğu dikkate alınarak, seçici dağıtım sisteminin kalıcılığını sağlamak ve pazardaki güçlü konumdaki yetkili servis ağlarına karşı rekabeti tesis etmek amacıyla uygulamaya konulan ve

³⁵ Kurulun; 11.7.2007 tarihli, 07-59/684-240 sayılı ve 14.8.2008 tarihli, 08-50/740-296 sayılı kararları.

herhangi bir münhasırlık yaratmayan sözleşme hükümlerinin ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmadığı anlaşılmaktadır.

- (86) Bunun yanı sıra, BTS Sözleşmesi hariç bildirim konu tüm sözleşmeler bakımından öngörülen prim sisteminin, alım tutarı düşük sistem üyesi teşebbüslerin asgari de olsa prim kazanabileceği şekilde dizayn edildiği; sistem üyesi teşebbüslerin daha fazla prime hak kazanabilmelerini teminen üçer aylık dönemler halinde bir önceki yılda gerçekleştirdikleri Bosch markalı ürün alım tutarları dikkate alınarak birtakım kademelerin belirlendiği, yedek parça dağıtıcıları ile servislerin rekabet güçlerinin artmasına imkan verecek şekilde düzenlenen söz konusu prim sisteminin sistem üyesi teşebbüsler arası rekabeti artırarak piyasadaki bağımsız zincirlerin hizmet kalitesini geliştireceği değerlendirilmektedir. Söz konusu prim sisteminin sadakat artırıcı niteliği haiz olmakla birlikte, BOSCH TR'nin pazar payının oldukça düşük olduğu dikkate alındığında, pazar kapama etkisine yol açmayacağı anlaşılmaktadır.

d. Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

- (87) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen son koşul gereği, tüketicilere yansıtılan ekonomik gelişme ve iyileştirmenin elde edilmesinde rekabeti daha az sınırlayan bir yöntem mevcut ise anlaşmaya muafiyet tanınamayacaktır. Bu şart altındaki değerlendirmelerde genel olarak, uygulamanın rekabeti kısıtlayıcı etkilerinin, elde edilecek faydaların sağlanması için zorunlu olup olmadığı dikkate alınmaktadır.
- (88) Sözleşmelerde yer alan bir yıllık sözleşme ve bir aylık feshi ihbar süresine ilişkin olarak, BOSCH TR tarafından, sistem üyesi teşebbüslerin halihazırdaki kurulu organizasyonlarına çok büyük bir maliyet yaratmadan sisteme dahil olabildikleri, nitelikli sistem üyesi teşebbüslerin çoğunun piyasada önceden faaliyet göstermekte olan ve belirli ekipmanlara sahip birer işletme olduğu, sisteme giriş için alınan ücretin sözleşme tipi bazında piyasa dinamiklerini gerçekçi olarak yansıtacak biçimde düzenlendiği, teşebbüslerin ciroları incelendiğinde yatırım maliyetlerinin kısa sürede amorti edildiği belirtilmiştir. Sistem üyesi teşebbüsler tarafından gönderilen cevabi yazılar da incelendiğinde, teşebbüslerin sözleşme ve feshi ihbar sürelerinin yatırımların geri dönüşünü almak bakımından son derece yeterli olduğunu ve sürelerin kendi aleyhlerine bir durum teşkil etmediğini belirttiği dikkat çekmektedir. Yatırım maliyetlerinin sözleşme tipi bazında sistem üyelerinin elde ettiği cirolar³⁶ ile karşılaştırıldığında makul miktarlarda olduğu da dikkate alındığında, sözleşme ve fesih sürelerinin kısa olmasının teşebbüslerin aleyhine bir durum teşkil etmediği anlaşılmaktadır.
- (89) Diğer yandan, sözleşmeler içerisinde görülen dolaylı rekabet etmeme yükümlülüğünün yukarıda değinildiği üzere, seçici dağıtım sisteminin kalıcılığını sağlamak ve pazardaki güçlü konumdaki yetkili servis ağlarına karşı rekabeti tesis etmek amacıyla öngörüldüğü ve yokluğu durumunda satış sonrası pazarlarda rekabetin artırılması bakımından sistemden beklenen faydaların sağlanamayabileceği değerlendirilmektedir. Bu noktada, sistem üyesi tüm teşebbüslere eşit ve objektif bir şekilde uygulanmakta olan prim sisteminin geleneksel anlamdaki bir sadakat indirim sisteminin taşıması muhtemel rekabet karşıtı etkileri ancak asgari surette bünyesinde barındırdığı, sağlayıcı tarafından kurulacak ve uygulanacak olan prim sisteminin düşük hacimli yetkili servislerin daha yüksek primlere hak kazanmasına ve rekabet güçlerinin artmasına imkan vereceği, pazarlama faaliyetlerini ve hizmet kalitesini

³⁶ Söz konusu yıllık ortalama ciroların, her bir sözleşme bakımından BOSCH TR tarafından sunulan ciro tutarlarıyla paralel olduğu tespit edilmiştir.

artıracağı, yetkili servislere getirilen alım hedefleri ile de ürün arzının devamlılığının sağlanacağı ve tedarik sıkıntısının önüne geçilebileceği; dolayısıyla rekabeti zorunlu olandan fazla sınırlamadığı değerlendirilmektedir.

- (90) Son olarak, BTS Sözleşmesi hariç olmak üzere bildirim konusu sözleşmelerde öne çıkan satın alma hedefi bildirim yükümlülüğüne yönelik olarak, After Market Sözleşmesi ve OSE Sözleşmesi kapsamında, yıllık satın alma hedefinin yalnızca Bosch markalı ürünlerin satın alma tutarına yönelik bir bildirimden ibaret olduğu, tek taraflı olarak yedek parça dağıtıcısı tarafından belirlendiği ve söz konusu hedefe uyulmaması halinde herhangi bir yaptırım öngörülmediği dikkate alınarak, söz konusu yükümlülüğün rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlayıcı nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir. Diğer sözleşmeler bakımından ise, her bir servis özelinde belirlenen satın alma hedefinin karşılıklı mutabakatla belirlendiği ve nihai anlamda mutlaka ilgili servisin onayı doğrultusunda uygulamaya konulduğu; BOSCH TR tarafından yapılan açıklamalara istinaden, sistem üyelerinin yıllık satın alma hedeflerini tutturamaması sebebiyle bu döneme kadar herhangi bir fesih ile karşı karşıya kalmadığı ve yıllık satın alma hedeflerinin gerçekleşmemesi durumunda ilgili servisin yalnızca yıllık prime hak kazanmadığı, anılan yükümlülüğün yalnızca Bosch markalı ürünlerin satın alma tutarına yönelik bir bildirimden ibaret olduğu bilinmektedir. Nitekim servislerden gelen cevabi yazılarda da, BOSCH TR tarafından hesaplanarak ilgili servis ile paylaşılan satın alma hedeflerinin mutlaka ilgili servisin kabul etmesi şartına bağlı olduğu, servislerin bu hedefleri değiştirme hakkına sahip olduğu ve servislerin onayı doğrultusunda satın alma hedefinin geçerli hale geldiği, bu hedeflerin tutturulamamasının yalnızca prim kazanmaya engel olduğu ve tek başına fesih sebebi oluşturmadığı, BOSCH TR'nin satın alma hedeflerine yönelik sistem üyesi teşebbüslere herhangi bir dayatmasının da olmadığı belirtilmiştir. Bu hususlar dikkate alındığında, satın alma hedeflerinin bildirilmesine ilişkin yükümlülüğün rekabeti gereğinden fazla kısıtlamadığı anlaşılmıştır.
- (91) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, BOSCH TR tarafından bildirilen dosya konusu sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan tüm koşulları taşıması nedeniyle bireysel muafiyetten yararlanabileceği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

(92) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- Bosch Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, motorlu araçlara yönelik yedek parça dağıtım sistemi ile bakım ve onarım hizmetinin sunulmasına ilişkin olarak nitel seçici dağıtım sistemi üyeleri ile akdettiği After Market Yetkili Satıcılık Sözleşmesi, Otomotiv Servis Ekipmanları Yetkili Satıcılık Sözleşmesi, Bosch Car Service Sözleşmesi, Çoklu Bosch Car Service Sözleşmesi, Bosch Diesel Service Sözleşmesi, Bosch Diesel Center Sözleşmesi ve Bosch Test Ekipmanı Servis Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna,
- Anılan sözleşmelerin 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağına,
- Bununla birlikte bildirim konu sözleşmelere, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tümünü sağlamaları nedeniyle, bireysel muafiyet tanınmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.